

WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

26 maja 2019 r.

Szkolenie ***członków obwodowych komisji wyborczych***

maj 2019 r.

Opracowanie:

© Krajowe Biuro Wyborcze

Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Opolu

2

45-082 Opole, ul. Piastowska 14
(budynek Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego
I piętro pok. 120)

Tel.: (77) 454 37 21

Fax.: (77) 454 40 19

Adres e-mail: opole@kbw.gov.pl

Dyrektor Delegatury KBW w Opolu – dr Rafał TKACZ

Rejonowa Komisja Wyborcza nr 34 w Opolu

Komisarz Wyborczy w Opolu I – **Cezary Obermajer**

Komisarz Wyborczy w Opolu II – **Joanna Maksymowicz-Szczepańska**

Komisarz Wyborczy w Opolu III – **Liliana Krukowska**

Strony internetowe: pkw.gov.pl ;

opole.kbw.gov.pl

PODSTAWY PRAWNE

3

- **Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019r. poz. 684);**
- **Uchwała nr 11/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania w kraju, w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego (M. P. z 2019 r. poz. 267);**
- **Uchwała nr 20/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 marca 2019 r. w sprawie regulaminów okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego (M. P. z 2019 r. poz. 335);**
- **Uchwała nr 6/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. z 2019 r. poz. 261);**

- **Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. będące załącznikiem do uchwały nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r.;**
- **Uchwała nr 40/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019r. w sprawie warunków oraz sposobu pomocniczego wykorzystania techniki elektronicznej w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 393);**
- **Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące sprawdzenia w systemie informatycznym zgodności arytmetycznej danych zawartych w projektach protokołów głosowania i w protokołach głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. będące załącznikiem do uchwały nr 41/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 364);**
- **Uchwała nr 64/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019r. w sprawie trybu i sposobu przekazywania danych o liczbie osób ujętych w spisach wyborców, którym wydano karty do głosowania w stałych obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 395);**

Zastosowane skróty:

Państwowa Komisja Wyborcza - PKW

Rejonowa Komisja Wyborcza - RKW

Obwodowa Komisja Wyborcza - OKW

Krajowe Biuro Wyborcze - KBW

System informatyczny Wsparcie Organów Wyborczych - WOW

ZADANIA OKW

5

- 1) Przeprowadzenie głosowania w obwodzie;**
- 2) Czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania;**
- 3) Ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości;**
- 4) Przesłanie wyników głosowania do rejonowej komisji wyborczej;**
- 5) Inne czynności określone w Kodeksie wyborczym, w tym:**
  - a/ przygotowanie pakietu wyborczego na wniosek wyborcy niepełnosprawnego;**
  - b/ sprawdzenie przygotowania lokalu wyborczego;**
  - c/ odbiór i zabezpieczenie kart do głosowania, formularzy protokołu, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów;**
  - d/ przekazanie urzędnikowi wyborczemu dokumentów z pracy Komisji i pieczęci Komisji.**

- 1) Członkowie OKW obowiązkowo uczestniczą w posiedzeniach, szkoleniach i innych pracach OKW, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu wyników głosowania;
- 2) OKW podejmuje rozstrzygnięcia w obecności co najmniej połowy swego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy;
- 3) Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do ustalenia wyników głosowania w obwodzie w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecni członkowie OKW w liczbie stanowiącej co najmniej $\frac{2}{3}$ jej pełnego składu, w tym przewodniczącego OKW lub jego zastępcy;
- 4) OKW podejmuje rozstrzygnięcia większością głosów - w razie równej liczby rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia;
- 5) Rozstrzygnięcia OKW mogą mieć formę odrębnych uchwał lub wpisów do protokołu;

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

7

6) Z posiedzenia OKW sporządza się protokół, w którym podaje się:

- a/ porządek obrad,
- b/ imiona i nazwiska uczestników,
- c/ podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

7) Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

8) Uchwały OKW, protokoły głosowania, zaświadczenia dla członków OKW usprawiedliwiające nieobecność w pracy i inne dokumenty OKW oraz karty do głosowania opatrywane są pieczęcią obwodowej komisji wyborczej.

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

8

Zadania przewodniczącego komisji

- 1) Kierowanie pracami OKW, a w szczególności:
  - a/ reprezentowanie OKW na zewnątrz;
  - b/ zwoływanie posiedzeń OKW i przewodniczenie im;
  - c/ podpisywanie w imieniu OKW uchwał podjętych na posiedzeniach, w których uczestniczył, oraz pism i innych dokumentów związanych z działalnością OKW, z wyjątkiem zastrzeżonych w przepisach do podpisania przez wszystkich członków OKW obecnych na posiedzeniu, w tym podpisywanie zaświadczeń dla członków OKW usprawiedliwiających nieobecność w pracy w związku z wykonywaniem zadań OKW;
- 2) Podpisanie protokołu z posiedzenia OKW.

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

Zadania przewodniczącego OKW

9

3) Kierowanie pracami OKW w dniu głosowania, w szczególności:

- a/ czuwanie nad przestrzeganiem tajności głosowania i w tym celu wyznaczenie członka OKW, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny zapewnia jej nienaruszalność oraz przestrzeganie przez wyborców zasad wrzucania kart do urny (*aby strona zadrukowana była niewidoczna*);
- b/ odpowiedzialność za utrzymanie porządku i spokoju w lokalu wyborczym;
- c/ czuwanie nad przestrzeganiem zakazu prowadzenia w jakiejkolwiek formie agitacji wyborczej w lokalu wyborczym i na terenie budynku, w którym znajduje się ten lokal;
- d/ czuwanie nad przestrzeganiem właściwego toku czynności podczas głosowania;
- e/ informowanie mężów zaufania, obserwatorów społecznych i międzynarodowych o przysługujących im prawach i wskazanie im miejsca do obserwacji pracy OKW;
- f/ żądanie opuszczenia lokalu przez osoby naruszające porządek i spokój, a w razie potrzeby zwrócenie się do miejscowego komendanta komisariatu Policji o zapewnienie koniecznej pomocy.

W razie nieobecności przewodniczącego jego obowiązki pełni zastępca przewodniczącego

ZMIANY W SKŁADACH OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

10

Zmian i uzupełnień składu OKW dokonuje komisarz wyborczy w trybie określonym dla ich powoływania.

Zmiany w składzie OKW dokonywane są w przypadku:

1. zrzeczenia się członkostwa w OKW;
2. podpisania zgody na kandydowanie w wyborach bądź objęcia funkcji, pełnomocnika wyborczego, pełnomocnika finansowego lub męża zaufania albo obserwatora społecznego;
3. utraty prawa wybierania;
4. niezamieszkiwania stale na obszarze województwa, w którym została powołana OKW;
5. nieuczestniczenia w pracach OKW bez usprawiedliwienia lub podejmowania działań sprzecznych z prawem;
6. niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków przez członka OKW;
7. śmierci członka OKW.

ZMIANY W SKŁADACH OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

11

Członkostwo w obwodowej komisji wyborczej **wygasa** w przypadku wyrażenia zgody na kandydowanie w wyborach przez osobę będącą w stosunku do członka komisji małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, małżonkiem wstępnego, zstępnego lub przysposobionego albo pozostającą z nim w stosunku przysposobienia, jeżeli osoba kandyduje w okręgu wyborczym, dla którego właściwa jest dana komisja.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

12

OBOWIĄZKI:

- 1) Członkowie OKW mają obowiązek uczestniczenia w szkoleniach oraz posiedzeniach i innych pracach OKW, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu wyników wyborów;
- 2) W razie niemożności wzięcia udziału w pracach OKW, zwłaszcza w dniu wyborów, członek OKW jest obowiązany powiadomić jak najwcześniej przewodniczącego OKW;
- 3) Członkowie OKW nie mogą prowadzić agitacji wyborczej na rzecz poszczególnych kandydatów oraz list kandydatów:
  - a/ w lokalu wyborczym;
  - b/ w trakcie czynności podejmowanych przez OKW;
  - c/ w trakcie przygotowań do prac OKW;

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

13

OBOWIĄZKI:

- 4) Członkowie OKW ponoszą odpowiedzialność jak funkcjonariusze publiczni.
- 5) Członek OKW powinien niezwłocznie powiadomić przewodniczącego o wystąpieniu przyczyny wygaśnięcia członkostwa w OKW;
- 6) Przewodniczący OKW jest obowiązany za pośrednictwem urzędnika wyborczego, powiadomić niezwłocznie komisarza wyborczego o wystąpieniu przyczyny uzasadniającej dokonanie zmiany w składzie OKW.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

14

UPRAWNIENIA - Członkom OKW przysługuje:

1) Zryczałtowana dieta za czas związany z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania:

- dla przewodniczącego OKW - 500 zł
- dla zastępcy przewodniczącego OKW - 400 zł
- dla członków OKW - 350 zł;

2) Dieta oraz zwrot kosztów podróży i noclegów.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

15

UWAGA:

- zryczałtowana dieta **nie przysługuje**, jeżeli członek obwodowej komisji wyborczej nie uczestniczył w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania;
- dojazd członka obwodowej komisji wyborczej na posiedzenie, szkolenie (*o ile szkolenie przeprowadzane jest w tej samej gminie, w której siedzibę ma komisja*), **traktowane jest tak jak dojazd do miejsca pracy i w związku z tym członkowi komisji nie przysługuje zwrot kosztów dojazdu do siedziby komisji czy miejsca szkolenia**

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

16

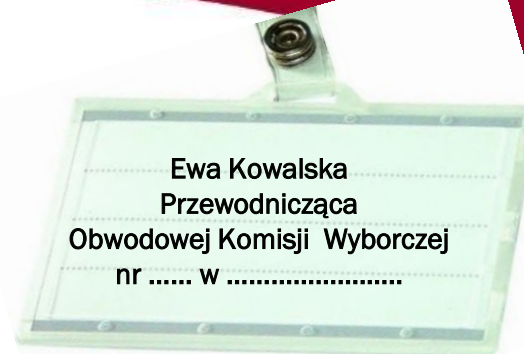
UPRAWNIENIA - Członkom OKW przysługuje:

- Do 5 dni zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia;
- Ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych;
- Zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu zadań członka OKW - *na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach*

CZŁONKOWIE OKW

17

- są obowiązani nosić w widoczny sposób **identyfikatory** – w dniu głosowania;
- nie mogą udzielać **wyborcom pomocy w głosowaniu**, z wyjątkiem udzielania głosującym informacji o zmianach kandydatów na karcie do głosowania;
- na wniosek wyborcy OKW jest obowiązana **wyjaśnić mu sposób głosowania** oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacją umieszczoną na karcie do głosowania;
- zgodnie z art. 161 § 1 Kodeksu wyborczego wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej są wiążące dla komisji niższego stopnia. **Dlatego też członkowie OKW zobowiązani są zapoznać się z całością wytycznych załączonych do uchwały nr 70/2019 PKW i bezwzględnie je stosować.**

Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy OKW, w tym możliwość wykorzystania techniki elektronicznej oraz wykonanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze gminy zapewnia wójt (burmistrz, prezydent miasta) zwany dalej „**wójtem**” (art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego).

OKW wywiesza informację (w lokalu wyborczym w miejscu widocznym z zewnątrz oraz w urzędzie gminy) **o godzinie rozpoczęcia swojej pracy w dniu głosowania** (a nie o godzinie rozpoczęcia głosowania!)

CZŁONKOWIE KOMISJI

18

➤ Przewodniczący OKW odpowiada za:

- ❖ utrzymanie porządku i spokoju,
- ❖ przestrzeganie zakazu prowadzenia agitacji wyborczej w lokalu i na terenie budynku,
- ❖ przestrzeganie właściwego toku czynności podczas głosowania,
- ❖ czuwa nad przestrzeganiem tajności głosowania,

- Przewodniczący OKW kieruje pracami komisji oraz ma prawo żądać opuszczenia lokalu przez osoby naruszające porządek i spokój (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego), a w razie potrzeby zwrócić się do Policji o pomoc (art. 49 § 3 Kodeksu wyborczego);
- Przewodniczący OKW informuje mężów zaufania, obserwatorów społecznych i międzynarodowych o przysługujących im prawach i wskazuje im miejsce w lokalu wyborczym do obserwacji pracy OKW;
- Przewodniczący OKW może wydawać polecenia o charakterze porządkowym mężom zaufania i obserwatorom, gdy ich działania przekraczają ich uprawnienia, utrudniają pracę OKW, zakłócają powagę głosowania lub naruszają jego tajność.

Przypadki zakłócenia głosowania lub wydane polecenia porządkowe odnotowuje się w punkcie 22 protokołu głosowania.

MĘŻOWIE ZAUFANIA

19

- 1 komitet wyborczy - 1 mąż zaufania (wyłącznie pełnoletni obywatel polski posiadający pełnię praw obywatelskich);
- wyznaczony przez pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego, który zarejestrował listę kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego w danym okręgu wyborczym. Mężowie zaufania danego komitetu mogą zmieniać się w ciągu pracy OKW tylko do czasu zamknięcia lokalu wyborczego - **po zakończeniu głosowania nie mogą się zmieniać;**

zobowiązani są nosić identyfikator w lokalu OKW

Identyfikatory nie mogą zawierać elementów kampanii wyborczej.

WZÓR ZAŚWIADCZENIA DLA MĘŻA ZAUFANIA

20

ZAŚWIADCZENIE DLA MĘŻA ZAUFANIA

Ja .....
(imię - imiona i nazwisko)

jako pełnomocnik wyborczy – osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego*, działając w imieniu:

Nazwa komitetu

zaświadczam, że Pan / Pani:

Imię	Drugie imię	Nazwisko

Numer ewidencyjny PESEL

został(-a) wyznaczony(-a) na męża zaufania do:

..... W .....
(nazwa komisji wyborczej i, w przypadku obwodowej komisji wyborczej, jej numer) (miejscowość)

w wyborach .....
(nazwa wyborów)

zarządzonych na dzień .....
(data wyborów)

.....
(podpis pełnomocnika lub osoby upoważnionej)

* Jeżeli zaświadczenie wystawiła osoba upoważniona przez pełnomocnika, zaświadczenie należy okazać właściwej komisji wyborczej łącznie z kopią udzielonego upoważnienia.

** W przypadku wyznaczenia męża zaufania do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z tych komisji.

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 lipca 2018r. (M. P. z 2018 r. poz. 822)

- Zaświadczenie podpisuje pełnomocnik wyborczy lub osoba upoważniona przez pełnomocnika, wówczas należy okazać OKW kserokopię upoważnienia;
- Zaświadczenia mogą różnić się między sobą wyglądem i układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez Państwową Komisję Wyborczą;
- OKW sprawdza zaświadczenie ze wzorem oraz tożsamość męża zaufania.

MĘŻOWIE ZAUFANIA

21

Mężem zaufania nie może być:

- kandydat w wyborach;
- komisarz wyborczy;
- pełnomocnik wyborczy;
- pełnomocnik finansowy;
- urzędnik wyborczy;
- członek komisji wyborczej.

Mężowie zaufania nie mogą:

- 1) wykonywać żadnych czynności członka OKW;
- 2) pomagać wyborcom w głosowaniu ani udzielać im wyjaśnień;
- 3) liczyć, ani przeglądać kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania, w trakcie głosowania i po jego zakończeniu, tj. nie mogą mieć żadnego kontaktu fizycznego z kartami do głosowania – nie mogą dotykać kart – w żadnym momencie;

Niedopuszczalne jest utrudnianie przez członków OKW obserwacji mężom zaufania wszystkich wykonywanych czynności.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

22

Mężowie zaufania mają prawo w szczególności:

- 1) być obecni podczas wszystkich czynności OKW, do której zostali wyznaczeni;
- 2) być obecni w lokalu wyborczym w czasie przygotowania do głosowania, w trakcie głosowania i podczas ustalania wyników głosowania i sporządzania protokołu;
- 3) obserwować liczenie głosów i ustalenie wyników głosowania przez OKW;
- 4) zgłaszać przewodniczącym komisji na bieżąco uwagi i zastrzeżenia;
- 5) wносить na piśmie uwagi do protokołu głosowania, z wymienieniem konkretnych zarzutów;
- 6) być obecni przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu głosowania, w tym przy sprawdzaniu prawidłowości ustalenia wyników głosowania oraz wprowadzaniu danych do sieci elektronicznego przesyłania danych.

Wykonywanie uprawnień mężów zaufania nie może utrudniać pracy OKW, zakłócać powagi głosowania ani naruszać jego tajności, nawet jeśli wyborca w lokalu lub będący za osłoną poprosi o pomoc męża zaufania.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

23

W dniu głosowania:

- od momentu rozpoczęcia pracy przez OKW do czasu rozpoczęcia głosowania

oraz

- w okresie od zamknięcia lokalu wyborczego do czasu podpisania protokołu głosowania

czynności komisji mogą być rejestrowane (bez transmisji !!!) przez mężów zaufania z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących (art. 42 § 5 Kodeksu wyborczego).

Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności na wniosek męża zaufania, rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów. W przypadku, **gdy mąż zaufania złoży wniosek o dołączenie zarejestrowanego przez niego materiału jako dokument z wyborów**, komisja pakuje go, opieczętowuje oraz przekazuje z innymi dokumentami z wyborów m.in. spisem wyborców – pkt. 113 Wytycznych PKW.

Obserwacja czynności wykonywanych przez OKW w trakcie głosowania,

tj. w okresie od jego rozpoczęcia o godz. 7⁰⁰ do czasu jego zakończenia do

godz. 21⁰⁰, z zastrzeżeniem, że nie zostało ono przedłużone, nie uprawnia

mężów zaufania do utrwalania pracy OKW za pomocą żadnych urządzeń

rejestrujących.

Prawo wyznaczenia po jednym obserwatorze społecznym do OKW mają stowarzyszenia i fundacje, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, które w swoim statucie mają zapisaną realizację co najmniej jednego z celów:

- troskę o demokrację lub prawa obywatelskie albo rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Nie ma przy tym znaczenia, w jaki sposób zostaną one zapisane (jakie sformułowania zostaną użyte) w statucie.

Obserwatorem społecznym może być osoba spełniająca warunki określone dla męża zaufania.

Obserwatorzy społeczni mają takie same uprawnienia jakie przysługują mężom zaufania z wyjątkiem:

- 1) wnoszenia uwag do protokołu głosowania;
- 2) obecności przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu głosowania.

Na podstawie przedłożonego komisji zaświadczenia, w którym wskazany będzie numer, pod którym stowarzyszenie lub fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego, członek komisji weryfikuje uprawnienie do wyznaczenia obserwatorów społecznych przez dane stowarzyszenie lub fundację (cele statutowe).

Sprawdzenia można dokonać w wyszukiwarce Ministerstwa Sprawiedliwości na stronie internetowej <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs>.

W razie wątpliwości lub problemów OKW zwraca się o pomoc do urzędu gminy.

ZAŚWIADCZENIE DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

25

ZAŚWIADCZENIE DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

Ja .....
(imię - imiona i nazwisko)

działając w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji,¹⁾
do którego(-ej) celów statutowych należy troska o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa
obywatelskiego:

Nazwa stowarzyszenia lub fundacji	
Numer KRS	

zaświadczam, że Pan / Pani:

Imię		Dругie imię		Nazwisko	
Numer ewidencyjny PESEL					

został(-a) wyznaczony(-a) na obserwatora społecznego do:

..... W .....¹⁾
(nazwa komisji wyborczej i w przypadku obwodowej komisji wyborczej, jej numer) (miejscowość)

w wyborach .....
(nazwa wyborów)

zorganizowanych na dzień .....
(data wyborów)

(podpis osoby uprawnionej)

*) niepotrzebne skreślić lub pominąć

¹⁾ W przypadku wyznaczenia obserwatora społecznego do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z nich.

- Obserwator społeczny przedstawia przewodniczącemu OKW zaświadczenie podpisane przez osobę działającą w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji oraz dokument tożsamości.
- Zaświadczenia mogą różnić się układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez PKW (M.P. z 2018 r. poz. 795).

OBSERWATORZY MIĘDZYNARODOWI

26

Przy wszystkich czynnościach OKW mogą być również obecni

obserwatorzy międzynarodowi
zaproszeni przez PKW.

Obserwatorzy międzynarodowi przedstawiają OKW **zaświadczenie** wydane przez PKW.

Obserwatorzy posiadają **uprawnienia mężów zaufania**, z wyjątkiem prawa do wnoszenia uwag do protokołu (art. 50 § 2 Kodeksu wyborczego).

PRAWA DZIENNIKARZY

27

NAZWA
podtytuł pisma

LEGITYMACJA PRASOWA
nr ...../.....
Zaświadczam, że Pani
legitymująca się dowodem osobistym
nr ..... wydanym przez .....
jest redaktorem miesięcznika kulturalnego
NAZWA
Proszę o okazanie pomocy przy
zbieraniu dla nas materiałów prasowych.

Xawery Ygerkowski
redaktor naczelny
legitymacja ważna do końca .....r

- ważna legitymacja dziennikarska lub inny dokument potwierdzający reprezentowanie redakcji;
- obowiązek zgłoszenia obecności przewodniczącemu OKW oraz stosowanie się do zarządzeń mających na celu zapewnienie powagi i tajności głosowania;
- **zakaz przeprowadzania wywiadów w lokalu w którym odbywa się głosowanie;**
- **zakaz przebywania w lokalu przed rozpoczęciem głosowania oraz po jego zakończeniu.**

Dopuszczalne jest, po uzyskaniu zgody przewodniczącego OKW oraz osób, których wizerunek jest utrwalany, **filmowanie i fotografowanie przebiegu głosowania.**

Za zgodą RKW przewodniczący OKW zezwala na sfilmowanie i sfotografowanie przez dziennikarzy momentu otwierania przez OKW urny wyborczej i wyjmowania z niej kart do głosowania. Po wykonaniu tej czynności dziennikarze obowiązani są niezwłocznie opuścić lokal OKW.

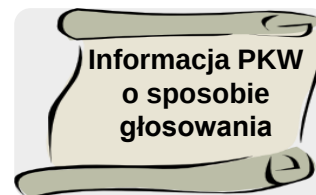

The diagram illustrates the layout of a polling station (Stacja Głosowania) in Poland. Key components include:

- MIEJSCA ZAPBNIWIAJĄCE TAJNOŚĆ GŁOSOWANIA**: A row of four booths for voters to ensure privacy.
- STÓŁ KOMISJI - stanowisko wydawania kart**: A long table for the election committee, equipped with chairs and a red rotary telephone.
- URZĘDOWE OBWIESZCZENIA**: A board for official announcements.
- MIEJSCA DLA MEZÓW ZAUFANIA I OBSERVATORÓW MIĘDZYNARODOWYCH**: A designated area with a table and chairs for trusted persons and international observers.
- Stacja Głosowania**: A red sign with a white arrow pointing towards the entrance.
- Flow of Process**: Blue arrows indicate the sequence of events: from the entrance, to the ballot box, then to the voting booths, and finally to the committee table.

LOKAL WYBORCZY

Pomieszczenia lub osłony do tajnego głosowania powinny być przygotowane w odpowiedniej liczbie, łatwo dostępne i wyposażone w przybory do pisania, dobre oświetlenie oraz plakat informacyjny PKW o sposobie głosowania.

30

Po odebraniu lokalu OKW sprawdza wielkość i możliwość zabezpieczenia urny przed otwarciem. OKW może wystąpić do wójta o zabezpieczenie dodatkowej urny informując o tym urzędnika wyborczego.

Kontrola stanu wyposażenia lokalu, w tym czy jest godło, dostęp do telefonu oraz oznakowania budynku.

Termin - uzgodnić z wójtem, nie później niż w przeddzień głosowania skontrolować stan wyposażenia lokalu oraz oznakowania budynku. O brakach zawiadomić wójta, sprawdzić czy usunięte.

INFORMACJA O SPOSOBIE GŁOSOWANIA

31

Załącznik do uchwały Nr 8/2019
Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 27 lutego 2019 r.
(poz.237)

INFORMACJA O SPOSOBIE GŁOSOWANIA ORAZ WARUNKACH WAŻNOŚCI GŁOSU W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Głosy ważne

- **głosować można tylko na jedną listę kandydatów**, stawiając znak „X” (co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki) w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego kandydata z tej listy, przez co wskazuje się jego pierwszeństwo do uzyskania mandatu

Głosy nieważne

**wywiesić w lokalu wyborczym
+ wewnątrz kabin lub osłon
zapewniających tajność
głosowania**

Przyczyną nieważności głosu jest:

- postawienie znaku „X” w kratkach obok nazwisk kandydatów umieszczonych na więcej niż jednej liście
- niepostawienie znaku „X” w żadnej kratce
- postawienie znaku „X” w kratce wyłącznie przy nazwisku kandydata z listy unieważnionej przez okręgową komisję wyborczą

**NIEWAŻNE SĄ KARTY DO GŁOSOWANIA INNE NIŻ URZĘDOWO USTALONE
LUB NIEOPATRZONE PIECZĘCIĄ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

W LOKALU WYBORCZYM POWINNY BYĆ UMIESZCZONE URZĘDOWE OBWIESZCZENIA I INFORMACJE O:

32

- zarządzeniu wyborów wraz z informacją o okręgach wyborczych oraz siedzibach okręgowych komisji wyborczych;
- numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach OKW;
- zarejestrowanych w danym okręgu wyborczym listach kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego;
- sposobie głosowania i warunkach ważności głosu;
- składzie OKW;
- ewentualne informacje o kandydatach skreślonych z list;
- ewentualne informacje o unieważnieniu rejestracji listy kandydatów, która pozostała na karcie do głosowania wraz z informacją o warunkach ważności głosu na takiej karcie.

LOKAL WYBORCZY

33

1. Wykaz numerów telefonów do:

- dyżurujących członków RKW/Delegatury KBW,
- osób dyżurujących w urzędzie gminy,
- urzędnika wyborczego,
- pełnomocnika ustanowionego przez RKW do przyjęcia danych o frekwencji.

2. Kontrola lokalu i budynku, w którym mieści się lokal wyborczy pod względem umieszczonych haseł, napisów lub ulotek oraz innych materiałów o charakterze agitacyjnym (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego).

Kontrolę należy przeprowadzić w przeddzień głosowania oraz przed rozpoczęciem głosowania i w czasie głosowania. **W razie potrzeby OKW usuwa materiały agitacyjne we własnym zakresie lub prosi o usunięcie wójta oraz informuje urzędnika wyborczego.**

Hasła, napisy lub ulotki agitacyjne umieszczone w pobliżu budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy np. bezpośrednio przed wejściem na teren budynku lub w bezpośrednim sąsiedztwie, lecz poza jego terenem nie naruszają przepisów Kodeksu wyborczego i nie mogą być usuwane przez członków OKW.

WARUNKI TECHNICZNE

LOKAL DOSTOSOWANY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019, poz. 336).

Kontrola czy lokal oraz elementy jego wyposażenia spełniają warunki rozporządzenia.

34

- ✓ umiejscowienie na parterze budynku, bez barier architektonicznych (ewentualnie podjazdy);
- ✓ dostosowane i odpowiednio rozmieszczone drzwi (rozwierane lub rozsuwane, szerokość min. 0,9m, próg max 0,02 m - zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia próg może mieć 0,02 m czyli 2 cm (przepis wszedł w życie 13.01.2018 r. - Dz.U. z 2017 r. poz. 2468);
- ✓ kontrastujący **kolor stopni schodów i posadzki**;
- ✓ dogodne warunki ruchu (oznaczenie przezroczystych przegród, przeciwpoślizgowe posadzki, brak przeszkód, dodatkowe oświetlenie miejsca zapewniającego tajność głosowania);
- ✓ co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania dostosowane do potrzeb wyborcy niepełnosprawnego;
- ✓ wysokość urny – max 1m;
- ✓ przejście między elementami wyposażenia lokalu min 1,5 m;
- ✓ obwieszczenia i informacje umieszczone w miejscu dostępnym z wózka inwalidzkiego, na wysokości 0,9m.

ZADANIA OKW PRZED DNIEM WYBORÓW

35

I posiedzenie

- Niezwłocznie po powołaniu;
- Zapoznanie się z wytycznymi PKW;
- Wybór Przewodniczącego OKW i jego Zastępcy;
- Ustalenie sposobu wykonania zadań;
- Informację o swoim składzie OKW podaje do wiad. publicznej + w lokalu wyborczym

II posiedzenie

odbywa się jeśli poniższe czynności nie zostały ustalone na pierwszym posiedzeniu

- Nie później niż w przeddzień głosowania;
- Omówienie organizacji pracy przed i w dniu wyborów;
- Ustalenie godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania i podanie jej do publ. wiad. - w budynku lokalu+urząd gminy;

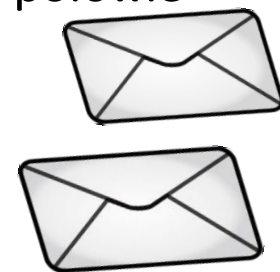
OKW współdziała w tym zakresie z wójtem i urzędnikiem wyborczym

Ustalone godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania podaje się do publicznej wiadomości w budynku lokalu wyborczego i w urzędzie gminy.

Posiedzenie komisji - GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

- Termin uzgodniony z urzędnikiem wyborczym, OKW co najmniej w połowie składu;
- **ostemplowanie kart do głosowania w głos. korespondencyjnym oraz przygotowanie pakietów wyborczych;**
- miejsce wykonania czynności wskazuje urzędnik wyborczy;
- protokół sporządza się w **2 egz.** (urzędnik wyborczy i OKW)
– pkt 28 Wytycznych PKW

Przed rozpoczęciem stemplowania kart do głosowania OKW upewnia się, czy wydano jej właściwą pieczęć (z napisem określającym nazwę i siedzibę komisji oraz jej numer).

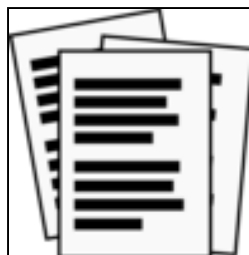
GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

37

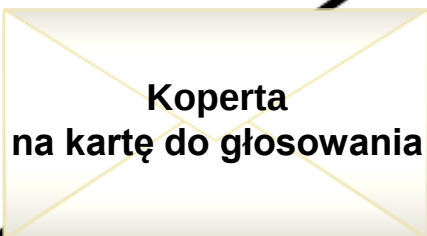
(Skład pakietu wyborczego zgodnie z wymogami ustawowymi)

PRZESYŁKA WYBORCZA

Karta do głosowania

Oświadczenie
o osobistym i tajnym
oddaniu głosu
na karcie do głosowania

Koperta
na kartę do głosowania

KOPERTA ZWROTNA

PRZESYŁKA WYBORCZA

- 1 Karta do głosowania
- 2 Koperta zwrotna
- 3 Koperta na kartę do głosowania
- 4 Instrukcja głosowania korespondencyjnego
- 5 Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu
- 6 Nakładka na kartę do głosowania (tylko jeżeli wyborca zażądał)

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

(Przygotowanie pakietu wyborczego)

38

OKW opieczętowuje karty do głosowania swoją pieczęcią.

Na formularzu **oświadczenia** umieszcza się **imię (imiona), nazwisko oraz PESEL** wyborcy niepełnosprawnego, nazwę przeprowadzanych wyborów i ich datę.

Na kopercie na pakiet wyborczy oraz na kopercie zwrotnej umieszcza się oznaczenie „**przesyłka wyborcza**”.

Na kopercie zwrotnej umieszcza się **adres właściwej OKW.**

Na kopercie na kartę do głosowania umieszcza się oznaczenie „**koperta na kartę do głosowania**”.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

39

Przygotowanie pakietu wyborczego cd...

Na kopercie zwrotnej i kopercie na kartę do głosowania **nie można umieszczać żadnych innych oznaczeń poza wymienionymi.**

Czynności dotyczące przygotowania pakietu wyborczego, wykonuje OKW w obecności urzędnika wyborczego.

Urzędnik wyborczy niezwłocznie informuje wójta o wysłanych pakietach wyborczych.

ZADANIA OKW PRZED DNIEM GŁOSOWANIA

(najpóźniej w przeddzień – odbiór materiałów)

40

co najmniej 1/2 składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca

● karty do głosowania:

- przeliczyć, sprawdzić czy są prawidłowo wydrukowane, zwrócić uwagę na błędy, usterki drukarskie itp., czy zawierają wszystkie listy kandydatów i kandydatów zarejestrowanych w danym okręgu;
- sprawdzenia kompletności kart OKW dokonuje na podstawie obwieszczeń właściwych Okręgowych Komisji Wyborczych;

● formularze protokołów głosowania – 4 egz.;

● formularze zaświadczeń o udziale w głosowaniu;

● pieczęć okrągła OKW – **WŁAŚCIWA !**

● spis wyborców;

● lista wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania;

ZADANIA OKW PRZED DNIEM GŁOSOWANIA

(najpóźniej w przeddzień – odbiór materiałów – cd.)

41

co najmniej 1/2 składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca

- **osłony na spis wyborców, zapewniające ochronę danych osobowych osób ujętych w spisie;**
- materiały biurowe (przybory do pisania, poduszka do stempli, taśma klejąca, papier, worki i inne opakowania zbiorcze, a także plomby wyborcze).

Odbiór dokumentów i materiałów należy protokolarnie potwierdzić wymieniając ich rodzaj i ilość, w tym liczbę otrzymanych kart do głosowania.

Oryginał protokołu - dla organu przekazującego, a kopia pozostaje w dokumentach OKW.

KARTA DO GŁOSOWANIA I NAKŁADKA

42

Obowiązuje jeden rodzaj karty do głosowania i nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a w całym okręgu wyborczym

Karta do głosowania

Diagram of the voting card (Karta do głosowania) showing dimensions and layout. The card is rectangular with a width of 400 mm and a height of 400 mm. It features a grid of 10 columns and 10 rows of Braille characters. The layout includes a header section with the text "KARTA DO GŁOSOWANIA" and "Wybory do Parlamentu Europejskiego w dniu ...". Below the grid, there is a section labeled "Informacja" with four numbered instructions: 1. Znajdź listę kandydatów, na którą chcesz zgłoszyć głos. 2. Postaw znak „X” w kratce przy nazwisku wybranego kandydata wyłącznie na tej liście. 3. Jeśli postawisz znak „X” na więcej niż jednej liście kandydatów, Twój głos będzie nieważny. 4. Znak „X” to co najmniej dwie linie przecinające się wewnątrz kratki.

Nakładka na kartę

Diagram of the overlay (Nakładka na kartę) showing dimensions and layout. The overlay is rectangular with a width of 400 mm and a height of 400 mm. It features a grid of 10 columns and 10 rows of Braille characters. The layout includes a header section with the text "Nakładka na kartę głosowania" and "Wybory do Parlamentu Europejskiego w dniu ...". Below the grid, there is a section labeled "Informacja" with four numbered instructions: 1. Znajdź listę kandydatów, na którą chcesz zgłoszyć głos. 2. Postaw znak „X” w kratce przy nazwisku wybranego kandydata wyłącznie na tej liście. 3. Jeśli postawisz znak „X” na więcej niż jednej liście kandydatów, Twój głos będzie nieważny. 4. Znak „X” to co najmniej dwie linie przecinające się wewnątrz kratki.

Operatorzy OKW mają obowiązek odebrania za pokwitowaniem od koordynatora gminnego ds. informatyki loginów i haseł dostępu do systemu informatycznego WOW oraz ich zabezpieczenia przed dostępem innych osób.

Przewodniczący OKW najpóźniej w przeddzień głosowania ustala z operatorem informatycznej obsługi OKW miejsce i harmonogram pracy, z uwzględnieniem konieczności:

- 1) przekazania w trakcie głosowania informacji o frekwencji;
- 2) wprowadzenia wszystkich danych z projektu protokołu głosowania;
- 3) transmisji danych z protokołu podpisanego przez członków OKW do WOW.

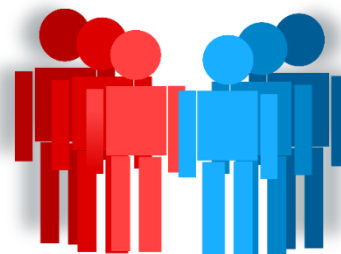
ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA (przed otwarciem lokalu)

44

W dniu 26 maja 2019 r. OKW może rozpocząć wykonywanie czynności dopiero o ustalonej godzinie rozpoczęcia pracy, (nawet jeśli przed ustaloną godziną zbierze się pełny skład OKW) z uwagi na umożliwienie obserwowania wszystkich czynności przez mężów zaufania oraz obserwatorów społecznych i międzynarodowych.

Ustalona przez OKW godzina rozpoczęcia pracy powinna uwzględniać możliwość prawidłowego wykonania wszystkich czynności, w szczególności konieczność ostemplowania kart do głosowania.

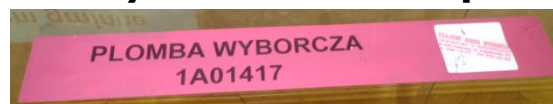
ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA - przed otwarciem lokalu wyborczego

45

O ustalonej godzinie - **nie później niż o 6.00** – OKW wykonuje czynności przygotowujące do głosowania – pkt 35 Wytycznych PKW, w tym:

- sprawdza dostarczone dokumenty oraz swoją pieczęć;
- ponownie przelicza karty do głosowania: **ustaloną liczbę OKW wpisuje w punkcie 1 protokołu głosowania** (tylko prawidłowe wykonanie tej czynności pozwoli ustalić wyniki głosowania);
- ostemplowuje wszystkie karty do głosowania swoją pieczęcią przed godz. 7.00, a jeśli to nie będzie możliwe OKW kończy stemplowanie bezpośrednio po 7.00;
- rozkłada **spis wyborców wraz z osłoną na spis oraz karty do głosowania** (spis układa się na stole od strony wyborcy, a karty do głosowania od strony członka OKW);
- sprawdza: czy wywieszono urzędowe obwieszczenia i informacje,
- sprawdza czy nie należy usunąć elementów kampanii wyborczej (plakaty, napisy)
- sprawdza urnę, zamyka i zabezpiecza za pomocą jednorazowych plomb (dużych nalepek z unikalnym numerem). Numer ten wpisuje w protokole wewnętrznym.

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA - przed otwarciem lokalu wyborczego

46

**Zabezpieczenie urny przed nieuprawnionym otwarciem
za pomocą plomby naklejkowej**

Na plombę naklejkową należy nakleić dostarczoną wraz z plombą białą etykietę samoprzylepną. Na etykiecie należy odcisnąć pieczęć obwodowej komisji wyborczej oraz można umieścić „parafy” członków komisji obecnych podczas wykonywania tej czynności.

Plombę należy następnie nakleić na urnie w ten sposób, by część plomby była naklejona na pokrywę urny a część na ścianie bocznej urny.

Naklejenie dwóch plomb na przeciwległych bokach urny, zabezpiecza urnę przed nieuprawnionym otwarciem.

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA

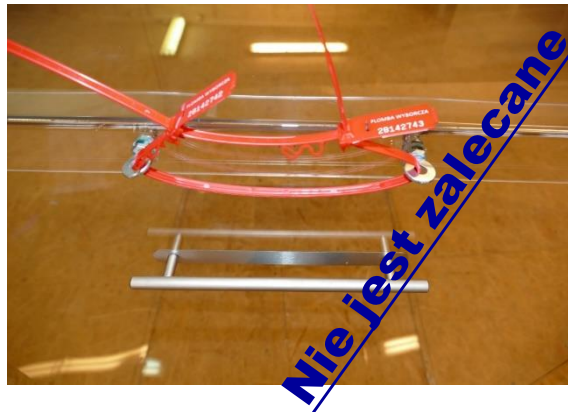
- przed otwarciem lokalu wyborczego

47

UWAGA!!

Plomby strunowe przeznaczone są do zabezpieczenia worków z kartami do głosowania oraz pozostałą dokumentacją obwodowych komisji wyborczych, przekazywanych w depozyt po zakończeniu głosowania (pkt 112-114 wytycznych). Użycie plomb strunowych do zabezpieczenia urn przed otwarciem **nie jest zalecane**.

Plomba naklejkowa **odklejona i przyklejona ponownie**.

Na całej powierzchni plomby pojawiły się „srebrne” napisy informujące o naruszeniu plomby.

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA

- przed otwarciem lokalu wyborczego

48

- **Przewodniczący OKW wyznacza członka komisji, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny zapewnia jej nienaruszalność oraz przestrzeganie przez wyborców zasad dotyczących tajności głosowania, tj. czuwa, aby wyborcy wrzucali karty do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna.**
- Urny nie wolno wynosić z lokalu wyborczego; dotyczy to również urny zasadniczej w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej.

Urna musi pozostać zamknięta przez cały czas od zamknięcia aż do jej otwarcia po zakończeniu głosowania. Gdyby w tym czasie doszło do otwarcia urny, OKW odnotowuje to zdarzenie i wyjaśnia jego przyczynę w pkt 22 protokołu głosowania.

ZADANIA KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA

- Otwarcie lokalu wyborczego

W dniu wyborów OKW wszystkie czynności wykonuje w możliwie pełnym składzie, lecz **nie mniejszym niż $\frac{2}{3}$ jej pełnego składu**, w tym przewodniczący OKW lub jego zastępca.

Wymóg obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ osób z OKW **oznacza stałe przebywanie takiej liczby członków w pomieszczeniu, w którym znajduje się urna.**

ZADANIA KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA (7.00 – 21.00)

50

Jeżeli po wydrukowaniu kart nastąpiło:

- **skreślenie kandydata**
- **lub (oraz) unieważnienie rejestracji listy:**

Nie drukuje się nowych kart

Okręgowa Komisja Wyborcza za pośrednictwem RKW:

1. **Zawiadamia** o skreśleniu wszystkie OKW w okręgu wyborczym.
2. **Sporządza informację** o nowym, prawidłowym brzmieniu karty przez odwzorowanie właściwego arkusza tej karty ze skreślonym nazwiskiem kandydata lub unieważnioną listą kandydatów oraz o warunkach ważności głosu oddanego na takiej karcie.

OKW:

1. Umieszcza otrzymaną informację o skreśleniach i nowym brzmieniu karty w lokalu przy obwieszczeniu o zarejestrowanych listach kandydatów
2. **Informuje o tym ustnie wyborców przy wydawaniu karty do głosowania.**

INFORMACJA
OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
W .....
z dnia 18 maja 2019 r.

w sprawie skreślenia kandydata na posła
do Parlamentu Europejskiego

Niedopuszczalne jest dokonywanie przez OKW jakichkolwiek skreśleń i adnotacji na kartach do głosowania.

WYBORCY UJĘCI W SPISIE WYBORCÓW

51

- **w części A spisu wyborców** - obywatele polscy;

- **w części B spisu wyborców** - pozostali obywatele Unii Europejskiej;

CZĘŚĆ „A” SPISU WYBORCÓW

52

CZĘŚĆ A SPISU WYBORCÓW

(pieczęć nagłówkowa
organu sporządzającego spis*)

Obwód głosowania nr ..... w ....., gmina .....
(nazwa miejscowości) (nazwa gminy)

Wybory ....., zarządzane na dzień .....
(nazwa wyborów) (data)

Okręg wyborczy nr ..... dla wyboru Rady Gminy/Miasta/Miejskiej/Dzielnicy**

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		

Część B spisu wyborców sporządzono./Części B spisu wyborców nie sporządzono, gdyż w części B rejestru wyborców nie wpisano obywateli Unii Europejskiej.***

.....
(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)*

* Umieszcza się na każdej karcie spisu.

** Odpowiednią nazwę umieszcza się w wyborach do rad gmin i w wyborach do rad dzielnic m.st. Warszawy.

*** Jedno ze zdań umieszcza się na każdej stronie spisu (nie dotyczy wyborów, w których części B spisu wyborców nie sporządza się).

CZĘŚĆ „B” SPISU WYBORCÓW

53

CZĘŚĆ B SPISU WYBORCÓW

(pieczęć nagłówkowa
organu sporządzającego spis*)

Obwód głosowania nr ..... w ....., gmina .....
(nazwa miejscowości) (nazwa gminy)

Wybory ....., zarządzone na dzień .....
(nazwa wyborów) (data)

Okręg wyborczy nr ..... dla wyboru Rady Gminy/Miasta/Miejskiej/Dzielnicy**

SPIS WYBORCÓW

Część B

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr paszportu lub innego dokumentu stwierdzają- cego toż- samość	Obywatel- stwo	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu	Uwagi
					miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		

.....
(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)*

* Umieszcza się na każdej karcie spisu.

** Odpowiednią nazwę umieszcza się w wyborach do rad gmin i w wyborach do rad dzielnic m.st. Warszawy.

CZYNNOŚCI OKW W TRAKCIE GŁOSOWANIA

- przed wydaniem karty do głosowania

54

- Sprawdza tożsamość wyborcy na podstawie dowodu osobistego lub każdego innego dokumentu z fotografią (np. paszport, prawo jazdy, legitymacja studencka);
- na podstawie **mTożsamość** w rządowej aplikacji mobilnej mObywatel.

Należy zwrócić szczególną uwagę, czy na ekranie smartfona wyborcy m.in. wyświetla się ruchomy obraz z falującą flagą, a nie jest to np. zeskanowany obraz.

mTożsamość

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

OSTATNIA AKTUALIZACJA
23.10.2017 11:43:50

NAZWISKO / SURNAME
BRZozowska

IMIONA / GIVEN NAMES
KAROLINA

DATA URODZENIA / DATE OF BIRTH

12.08.1986

PESEL / PERSONAL NUMBER

860812037123

NUMER DOWODU OSOBISTEGO /
IDENTITY CARD NUMBER

APK123456

TERMIN WAŻNOŚCI DOWODU
OSOBISTEGO / EXPIRY DATE

12.08.2020

ORGAN WYDAJĄCY DOWÓD OSOBISTY / ISSUING AUTHORITY

PREZYDENT M. ST. WARSZAWY

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Element dynamiczny

Przełącz

Sprawdź

Historia

Więcej

CZYNNOŚCI OKW W TRAKCIE GŁOSOWANIA

- przed wydaniem karty do głosowania

56

- Ustala, czy wyborca jest ujęty w spisie wyborców - **część A albo część B.**

Komisje wyborcze sprawdzają ponadto,

SPIS WYBORCÓW

Część A

czy
odmówić
wydania karty

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				mięscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		wysłano pakiet

Jeśli wyborca poinformuje komisję, że nie otrzymał pakietu wyborczego, przewodniczący komisji lub jego zastępca telefonicznie potwierdza w dziale ewidencji ludności urzędu gminy, czy urząd posiada informację o niedoręczeniu temu wyborcy pakietu.

W przypadku potwierdzenia przez urząd niedoręczenia pakietu 2 członków OKW w tym przewodniczący lub zastępca, skreśla adnotację w spisie o wysłaniu pakietu i wpisuje adnotację „pakiet niedoręczony”, którą opatrują parafami i OKW wydaje kartę, jak niżej:

1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		wysłano pakiet pakiet niedoręczony

wydać kartę

Krajowe
Biuro
Wyborcze

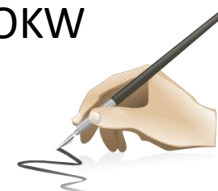
DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW – pkt 39 Wytycznych PKW

57

W dniu głosowania OKW dopisuje na właściwym dodatkowym formularzu spisu i umożliwia głosowanie:

- osobie przedkładającej zaświadczenie o prawie do głosowania – OKW
zaświadczenie zatrzymuje i dołącza do spisu;
- osobie pominiętej w spisie – w części A lub B
- jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje na terenie tego obwodu
(a ewidencja ludności telefonicznie potwierdzi ten fakt, członek OKW, który otrzymał potwierdzenie sporządza notatkę i dołącza ją do spisu);
- osobie skreślonej ze spisu - w związku z umieszczeniem jej w spisie w obwodzie odrębnym, która udokumentuje, że opuściła szpital, dom pomocy społecznej, zakład karny, areszt śledczy przed dniem głosowania;
(przed dopisaniem do spisu należy sprawdzić, czy wyborca jest skreślony ze spisu, a przy nazwisku jest adnotacja o skreśleniu w związku z ujęciem w spisie w obwodzie odrębnym);

Warszawa, dnia 2014-05-19

ZAŚWIADCZENIE O PRAWIE DO GŁOSOWANIA

Niniejsze zaświadczenie uprawnia Pana

1. imię (imiona) _____
  2. nazwisko _____
  3. imię ojca _____
  4. Nr ewidencyjny PESEL _____
  5. Nr paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość _____
  6. Adres zamieszkania:
    - a) gmina (miasto, dzielnica) **WARSZAWA URSYNÓW (1465138)**
    - b) miejscowość **WARSZAWA**
    - c) ulica _____
    - d) nr domu _____
    - e) nr mieszkania _____
  7. Obywatelstwo* _____
- do głosowania w dniu **2014-05-25** w obwodzie miejsca pobytu
w wyborach do Parlamentu Europejskiego

408. REZULTAT W WYBORACH

Jacek Babiarz
Wiceprezydent Miasta Stołecznego Warszawy
Wiceprezydent Dzielnicy Ursynów
[podpis z podaniem imienia, nazwiska
i stanowiska służbowego]

* Wypełnia się w przypadku obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW – pkt 39 Wytycznych PKW – cd.

59

- **obywatelowi polskiemu stale zamieszkującemu za granicą**, a głosującemu w kraju na podstawie **ważnego** polskiego paszportu, jeśli **udokumentuje**, iż stale zamieszkuje za granicą. Udokumentowanie zamieszkiwania polega na okazaniu OKW dokumentu potwierdzającego ten fakt np. karta stałego pobytu, dokument o zatrudnieniu za granicą. Dokument ten musi być przedłożony wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

Przed dopisaniem OKW sprawdza, czy w paszporcie nie ma pieczęci innej OKW z datą głosowania w dniu 26 maja 2019 r.). OKW na ostatniej stronie paszportu przeznaczonej na adnotacje wizowe umieszcza tylko odcisk swojej pieczęci i datę głosowania.

- **w obwodzie odrębnym** osobie, która chce głosować, a **przybyła do danej jednostki przed dniem głosowania**. Dla dopisania nie jest potrzebne zaświadczenie o prawie do głosowania. OKW powinna się zwrócić do kierownika jednostki o udostępnienie wykazu osób przybyłych do jednostki przed dniem głosowania, które nie były ujęte w sporządzonym wcześniej wykazie osób.

DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW

– pkt 39 Wytycznych PKW – cd.

60

Dodatkowy formularz spisu wyborców, na którym OKW dopisuje wyborców w dniu głosowania, powinien zawierać oznaczenie „**Dodatkowy formularz spisu wyborców**”.

Członek OKW dopisujący na tym formularzu wyborcę w dniu głosowania każdorazowo, obok imienia i nazwiska osoby dopisanej, umieszcza swoją parafę.

Po zakończeniu głosowania dodatkowy formularz spisu wyborców powinien zostać opatrzony pieczęcią OKW oraz podpisany przez przewodniczącego komisji lub jego zastępcę.

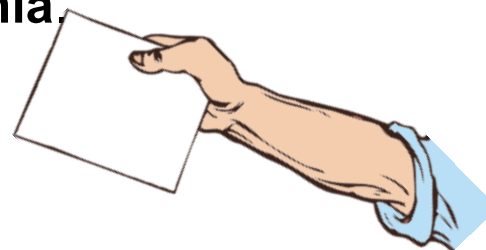
Komisja nie jest uprawniona do dokonywania jakichkolwiek innych zmian w spisie wyborców otrzymanym z urzędu (np. skreśleń wyborców).

WYDAWANIE WYBORCOM KART DO GŁOSOWANIA

61

OKW wydaje wyborcy jedną kartę do głosowania.

Przy wydawaniu kart do głosowania OKW sprawdza, czy wydawane karty są ostemplowane jej pieczęcią.

OKW zwraca uwagę, by wyborca potwierdził własnoręcznym podpisem, w przeznaczonych na to rubryce spisu wyborców oraz w linii odpowiadającej jego nazwisku, fakt otrzymania karty. Możliwe jest składanie podpisu bez odwracania spisu.

Jeżeli wyborca nie potwierdzi własnoręcznym podpisem odbioru karty do głosowania, OKW odmawia jej wydania.

WYDAWANIE WYBORCOM KART DO GŁOSOWANIA

Jedynie w przypadku gdy wyborca okaże komisji dokument potwierdzający, że jest osobą niepełnosprawną o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.) i nie może w związku z tym potwierdzić otrzymania karty do głosowania, członek OKW wydający kartę do głosowania wraz z przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego stwierdza fakt wydania karty oraz przyczynę braku podpisu osoby otrzymującej kartę.

OKW odmawia ponownego wydania karty do głosowania niezależnie od przyczyn tego żądania (np. z powodu pomyłkowego wypełnienia karty, zniszczenia jej itp.).

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA

- podpis w niewłaściwym miejscu spisu

63

W przypadku gdy komisja zauważy, że osoba podpisała się w linii przy nazwisku innego wyborcy, wskazuje tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu skreśla. Skreślenie opatruje się adnotacją „**podpis w nieprawidłowym miejscu**” i parafami członka OKW oraz przewodniczącego komisji lub jego zastępcy.

W przypadku gdy komisja zauważy, że osoba podpisała się w linii przy nazwisku innej osoby uprawnionej, należy postąpić jak poniżej:

Lp.	Nazwisko i imiona	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień)	Nr PESEL	Adres zamieszkania				Potwierdzenie otrzymania karty do głosowania podpis-data***	Uwagi
1.	KOWALSKA Anna	Leon	1975-02-02	750202.....	Xxxxxxxx	Yyyyyyyy	2	2	<i>Kowalska</i>	
2.	NOWAK Jan	Tadeusz	1968-12-12	681212.....	Xxxxxxxx	Yyyyyyyy	7	7	<i>Kowalska</i>	„podpis w nieprawidłowym miejscu”

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA (ochrona danych osobowych)

64

Należy zwrócić uwagę na **bezwzględną konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyborców ujętych w spisie**, w tym przed ujawnieniem danych osobowych innych osób przy potwierdzaniu przez wyborców odbioru karty do głosowania.

W tym celu komisja stosuje przekazane przez urząd gminy osłony na spis zabezpieczające dane osobowe innych osób ujętych w spisie.

Niewykonywanie lub niewłaściwe wykonywanie powyższego obowiązku skutkować może odpowiedzialnością za naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA OBOWIĄZKI INFORMACYJNE OKW

65

- Na wniosek wyborcy OKW jest obowiązana wyjaśnić mu sposób głosowania oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacjami umieszczonymi na karcie do głosowania. **Wyjaśnienie to nie może zawierać elementów agitacyjnych.**
- Na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, OKW jest obowiązana do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie:
  - informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach
  - Informacji o zarejestrowanych listach kandydatów.

Przekaz powinien ograniczać się do poinformowania wyborcy o liczbie zarejestrowanych list kandydatów w danym okręgu wyborczym, ich numerach oraz o liczbie kandydatów, a także imionach i nazwiskach kandydatów na konkretnej wskazanej przez wyborcę liście kandydatów.

Czynności te wykonuje przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego w obecności innego członka komisji.

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA

1. OKW sprawdza tożsamość pełnomocnika oraz
2. Sprawdza akt pełnomocnictwa;
3. Sprawdza, czy osoba, która udzieliła pełnomocnictwa:
  - jest ujęta w spisie wyborców;
  - nie głosowała wcześniej osobiście;
  - czy pełnomocnictwo nie wygasło z innej przyczyny;
  - czy pełnomocnictwo nie zostało cofnięte.

66

4. **OKW odnotowuje fakt głosowania przez pełnomocnika na otrzymanej wraz ze spisem wyborców liście wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania;**

5. Akt pełnomocnictwa załącza się do spisu wyborców;

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (miana)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania karty(y) Głosowanie w dniu	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
165	Kowalski Janusz	Tadeusz	1965-09-10 650910.....	Xxxxxx Yyyyyyy	3 25	Kowalski	
166	Makowski Jan Jakub	Jan	1968-09-17 680917.....	Xxxxxx Yyyyyyy	3 26	Makowska Ewa	Makowska Ewa pełnomocnik
167	Wachowski Jakub	Aleksander	1977-11-10 771110.....	Xxxxxx Yyyyyyy	3 27		odmowa pod u

6. OKW wydaje pełnomocnikowi kartę do głosowania, który potwierdza otrzymanie karty, a OKW odnotowuje to w spisie wyborców jak na załączonym przykładzie.

Wpis
komisji

Krajowe
Biuro
Wyborcze

AKT PEŁNOMOCNICTWA DO GŁOSOWANIA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ZARZĄDZONYCH NA

(podaj datę wykonania)

Numer aktu pełnomocnictwa:

Dane wyborcy, który udzielił pełnomocnictwa do głosowania	
Imię (imiiona):	Nazwisko:
Imię ojca:	Data urodzenia (dzień-miesiąc-rok):
Numer PESEL (a dla obywatela UE niebędącego obywatelem polskim – nr paszportu lub nazwa i nr innego dokumentu stwierdzającego tożsamość):	Adres zamieszkania:
Dane pełnomocnika	
Imię (imiiona):	Nazwisko:
Imię ojca:	Data urodzenia (dzień-miesiąc-rok):
Numer PESEL (a dla obywatela UE niebędącego obywatelem polskim – nr paszportu lub nazwa i nr innego dokumentu stwierdzającego tożsamość):	Adres zamieszkania:
Podpis wyborcy:	
Wyborca, udzielając pełnomocnictwa do głosowania, potwierdził w mojej obecności wolę udzielenia pełnomocnictwa do głosowania: – poprzez złożenie podpisu, – w inny sposób niebudzący wątpliwości*.	
KRAJOWE BIURO WYBORCZE DELEGATURA W OPOLE 45-082 Opole, ul. Piastowska 14 tel. 77 454 37 21, fax 77 454 40 19 NIP: 754-27-38-869	
Główny Specjalista mgr Agnieszka Mikucka	
(Podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego)	

* Niepotrzebne skreślić (dlażnąć dwukrotnie na tekturze).

- 1) egz. dla wyborcy,
- 2) egz. dla pełnomocnika,
- 3) egz. w/a.

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA - cofnięcie lub wygaśnięcie pełnomocnictwa

68

Wyborca, który udzielił pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu, może w dniu głosowania doręczyć komisji oświadczenie o cofnięciu pełnomocnictwa, a także głosować osobiście, jeżeli nie głosował jeszcze w jego imieniu pełnomocnik. Głosowanie osobiste wyborcy powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu.

Fakt cofnięcia lub wygaśnięcia pełnomocnictwa do głosowania komisja **obowiązana jest odnotować w spisie wyborców oraz na otrzymanej wraz ze spisem liście wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu, a otrzymane oświadczenia dołączyć do spisu wyborców.**

Komisja **odmawia wydania** pełnomocnikowi karty do głosowania i **zatrzymuje akt pełnomocnictwa do głosowania** w przypadku wcześniejszego głosowania osobistego wyborcy, wygaśnięcia pełnomocnictwa z innej przyczyny lub cofnięcia pełnomocnictwa.

WYDAWANIE NAKŁADKI NA KARTĘ DO GŁOSOWANIA

69

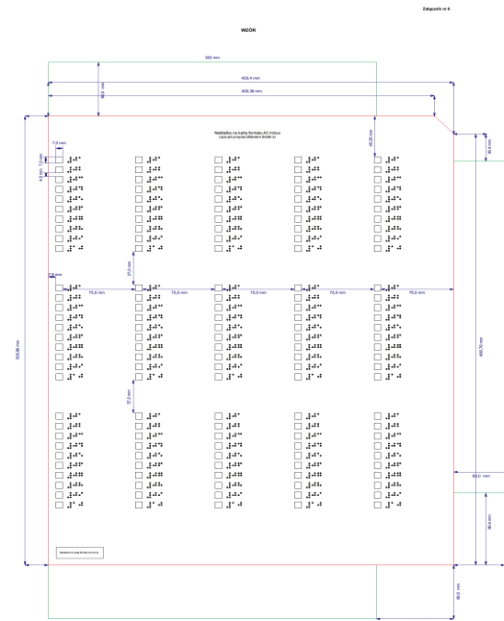
- 1) Na żądanie wyborcy OKW wraz z kartą do głosowania wydaje mu nakładkę na kartę do głosowania sporządzoną w alfabecie Braille'a;
- 2) Nakładka sporządzana jest w formacie odpowiadającym formatowi karty do głosowania, do której ma być używana, ponadto u góry, na dole oraz z prawej strony znajdują się zakładki podtrzymujące kartę do głosowania;
- 3) Jeżeli OKW nie otrzymała uprzednio nakładek na karty informuje wyborcę o konieczności dostarczenia nakładki z urzędu gminy, a urząd o konieczności pilnego doręczenia przedmiotowej nakładki. Podczas oczekiwania członek OKW zapewnia wyborcy i ewentualnie osobie towarzyszącej miejsce do siedzenia oraz powinien poinformować wyborcę o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu. Jeśli wyborca wyrazi taką potrzebę członek OKW odczytuje mu także treść obwieszczeń wyborczych;
- 4) Komisja informuje wyborcę, że po oddaniu głosu obowiązany jest on zwrócić OKW nakładkę na kartę. Komisja zwraca uwagę, aby wyborca wraz z kartą nie wrzucił nakładki do urny.

WYDAWANIE NAKŁADKI NA KARTĘ DO GŁOSOWANIA c.d.

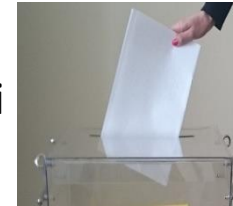
70

- 5) Pośrodku nakładki na kartę, w górnej jej części, umieszczony jest napis zapisany alfabetem Braille'a w standardzie Marburg Medium;
- 6) W miejscach odpowiadających umieszczonej na karcie do głosowania kratce przeznaczonej na oddanie głosu umieszczona jest wycięta kratka, a następnie znak liczby porządkowej zapisany alfabetem Braille'a zgodnie z zasadami zapisu tego alfabetu w języku polskim, z tym, że na nakładce na kartę wyciętych jest odpowiednio dużo kratek;
- 7) U dołu nakładki naklejona jest sporządzoną pismem płaskim naklejka informująca o rodzaju nakładki.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA

Kartę do głosowania wyborcy powinni wrzucać do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna (art. 52 § 6 Kodeksu wyborczego).

71

Niedopuszczalne jest głosowanie za członka rodziny lub za inną osobę z wyjątkiem głosowania przez pełnomocnika.

Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, **może pomagać w głosowaniu inna osoba**, w tym także niepełnoletnia; pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby; dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej **w miejscu zapewniającym tajność głosowania przebywała osoba udzielająca pomocy.**

Pomocy w głosowaniu nie może udzielać członek komisji, mąż zaufania, obserwator społeczny, ani obserwator międzynarodowy (art. 53 i 103c § 2 Kodeksu wyborczego).

Przeprowadzanie głosowania poza lokalem możliwe jest wyłącznie w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej przy zastosowaniu urny pomocniczej.

WYNOŚZENIE KARTY DO GŁOSOWANIA

72

OKW zwraca uwagę, by wyborcy nie wynosili karty do głosowania poza lokal wyborczy.

Jeżeli OKW:

- zauważy, że wyborca wyniósł kartę na zewnątrz,
- otrzyma informacje, że w lokalu lub poza nim oferowane jest odstąpienie karty

**obowiązana jest niezwłocznie
zawiadomić Policję**

Fakt ten należy opisać w punkcie 22 protokołu głosowania.

OKW zwraca również uwagę, aby wyborcy nie wrzucali do urny innych przedmiotów niż karta do głosowania. Takie przypadki należy opisać w punkcie 22 protokołu głosowania

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ (potwierdzających udział w głosowaniu)

73

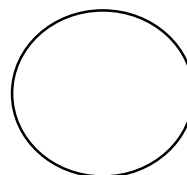
Na żądanie wyborcy, OKW zobowiązana jest wydać zaświadczenie

Zaświadczenie

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr ..... w .....
zaświadcza, że Pan/Pani .....
(imię i nazwisko wyborcy)

otrzymał/otrzymała kartę do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 26 maja 2019 r..

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis)

Jeżeli z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpił pełnomocnik - w zaświadczeniu po wyrazach „otrzymał/otrzymała” należy dodać wyrazy „**jako pełnomocnik wyborcy**”.
Zaświadczenie podpisuje przewodniczący OKW lub zastępca przewodniczącego i opatruje pieczęcią komisji.

Zaświadczenie sporządza się w jednym egzemplarzu. Informację o wydaniu zaświadczenia umieszcza się w rubryce spisu „Uwagi” przy nazwisku wyborcy, którego zaświadczenie dotyczyło.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ **(potwierdzających odmowę wydania karty do głosowania)**

Na żądanie wyborcy OKW obowiązana jest również wydać zaświadczenie potwierdzające odmowę wydania karty do głosowania z podaniem przyczyny odmowy **(np. gdy wyborca nie jest ujęty w spisie wyborców).**

Przedmiotowe zaświadczenia sporządza się w 1 egz. Informację o wydaniu zaświadczenia umieszcza się w rubryce „UWAGI” przy nazwisku wyborcy, którego zaświadczenie dotyczyło.

Zaświadczenie podpisuje przewodniczący lub zastępca przewodniczącego OKW.

REZERWA KART DO GŁOSOWANIA

75

OKW na bieżąco sprawdza liczbę podpisów w spisie potwierdzających otrzymanie karty przez wyborców

W przypadku, gdy liczba ta przekroczy 60% liczby otrzymanych przez komisję kart do głosowania, komisja obowiązana jest powiadomić Rejonową Komisję Wyborczą (RKW), o możliwej potrzebie uruchomienia dla niej kart z rezerwy RKW.

Natomiast gdy liczba ta przekroczy 80% liczby otrzymanych przez OKW kart do głosowania, OKW występuje do RKW, za pośrednictwem urzędu gminy współdziałającego z urzędnikiem wyborczym, o wydanie kart z rezerwy.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA - ZAPEŁNIENIE URNY WYBORCZEJ

76

OKW czuwa, aby nie doszło do przepełnienia urny wyborczej.

Jeżeli komisja stwierdzi, że urna uległa zapełnieniu, powinna:

- zakleić oraz opieczetować wlot tej urny i wykorzystać drugą urnę, jeżeli została dostarczona przed rozpoczęciem głosowania lub niezwłocznie zwrócić się do wójta o dostarczenie drugiej urny. Urna, która uległa przepełnieniu pozostaje w lokalu wyborczym.

Przed rozpoczęciem stosowania drugiej urny OKW sprawdza, czy:

- jest ona pusta, a następnie zamyka ją i opieczetowuje.

Obie urny powinny być ustawione w takim miejscu, by były przez cały czas głosowania pod nadzorem wyznaczonego członka OKW, widoczne dla członków komisji i mężów zaufania, obserwatorów społecznych oraz międzynarodowych.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA

- nagrywanie, filmowanie, zdjęcia

77

Przepisy Kodeksu wyborczego nie zabraniają robienia zdjęć w lokalu wyborczym przez wyborców pod warunkiem, że m.in.

1. Nie narusza to:
  - a) Porządku w lokalu wyborczym,
  - b) Powagi i tajności głosowania,
  - c) Praw osób trzecich do ochrony dóbr osobistych, w tym ochrony wizerunku,
  - d) Przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;
2. Nie zakłóca przebiegu głosowania.

Niedopuszczalne jest robienie zdjęć lub nagrywanie spisu wyborców

Członkom OKW przysługuje ochrona prawna jak funkcjonariuszom publicznym, ale nimi nie są, dlatego opublikowanie zdjęć zrobionych w lokalu może wiązać się z odpowiedzialnością cywilną związaną z opublikowaniem wizerunku osób uczestniczących w głosowaniu, członków OKW lub mężów zaufania albo obserwatorów społecznych, bez ich zgody.

FREKWENCJA – na godz. 12.00 oraz 17.00

78

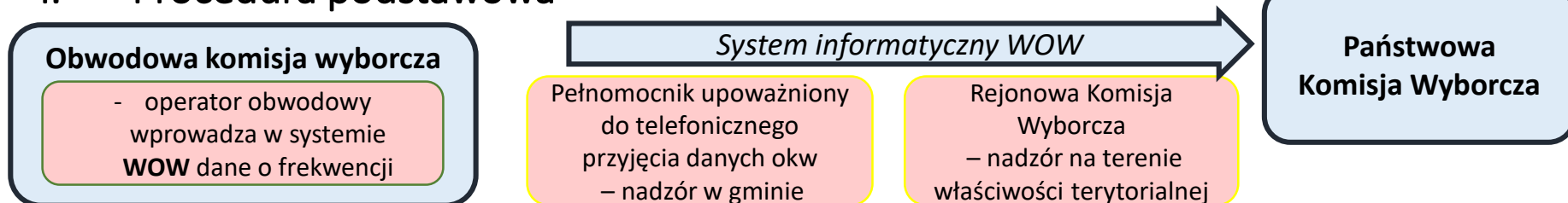
WYŁĄCZNIE W STAŁYCH OBWODACH GŁOSOWANIA

OKW w dniu głosowania ustala **dwukrotnie** :

- liczbę osób uprawnionych do głosowania,
- liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania

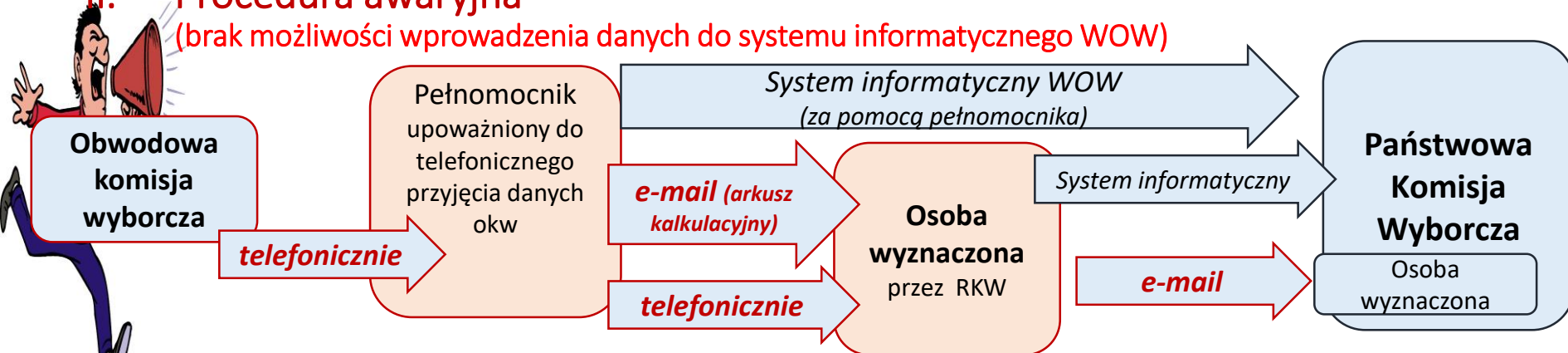

I. Procedura podstawowa

II. Procedura awaryjna

(brak możliwości wprowadzenia danych do systemu informatycznego WOW)

Dane przekazywane są ściśle wg zasad ustalonych w uchwale nr 64/2019 PKW z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie trybu i sposobu przekazywania danych o liczbie osób ujętych w spisach wyborców oraz liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania w stałych obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 25 maja 2019 r. (M.P. poz.395).

PODANIE FREKWENCJI DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

79

Liczbę osób uprawnionych do głosowania ustala się na podstawie liczby osób umieszczonych w spisie wyborców łącznie z osobami dopisanymi przez komisję obwodową w trakcie głosowania, natomiast liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania, stanowi suma liczby podpisów wyborców potwierdzających otrzymanie karty do głosowania, łącznie z adnotacjami o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie.

Informację o liczbie osób uprawnionych do głosowania oraz o liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania, obwodowa komisja wyborcza, niezwłocznie po przekazaniu Państwowej Komisji Wyborczej podaje do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na drzwiach wejściowych do lokalu wyborczego.

Informację podpisuje przewodniczący komisji lub jego zastępca i opatruje ją pieczęcią komisji.

Koperty zwrotne, doręczone do OKW w czasie do zakończenia głosowania, komisja otwiera niezwłocznie po doręczeniu i sprawdza, czy w kopercie zwrotnej znajduje się:

- 1) podpisane przez wyborcę oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu;

Oświadczenie
o osobistym i tajnym oddaniu
głosu
na karcie do głosowania

- 2) zaklejona koperta na kartę do głosowania.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

81

Jeżeli spełnione są powyższe warunki, komisja odnotowuje w rubryce spisu **„Uwagi”**, odpowiadającej pozycji, pod którą przy nazwisku wyborcy umieszczono informację o wysłaniu pakietu wyborczego, że wyborca głosował korespondencyjnie, a zaklejoną kopertę na kartę do głosowania komisja wrzuca do urny wyborczej. **Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu komisja dołącza do spisu wyborców.**

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu 21.10.2018	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
16	Jaworski Karol	Piotr	1982-09-30 820930.....	Xxxxxx Yyyyyyy	106		głosowanie korespondencyjne

(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)

wpis komisji

Jeżeli:

- 1) w kopercie zwrotnej nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu,**
- 2) oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu nie było podpisane przez wyborcę,**
- 3) w kopercie zwrotnej nie było koperty na kartę do głosowania,**
- 4) koperta na kartę do głosowania była niezaklejona**

OKW odkłada kopertę zwrotną wraz z zawartością, segregując odłożone koperty według naruszeń powyższych warunków.

Kopert tych OKW nie bierze pod uwagę przy ustalaniu wyników głosowania.

OKW w trakcie przeprowadzania głosowania ustalają na bieżąco:

- 1) liczbę otrzymanych kopert zwrotnych;
- 2) liczbę kopert zwrotnych bez oświadczenia;
- 3) liczbę kopert zwrotnych z niepodpisanym oświadczeniem;
- 4) liczbę kopert zwrotnych bez koperty na kartę do głosowania,
- 5) liczbę kopert zwrotnych z niezaklejoną kopertą na kartę do głosowania;
- 6) liczbę kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny.

Otrzymanych przez komisję pustych kopert zwrotnych nie uwzględnia się przy dokonywaniu powyższych ustaleń.

Wskazany członek OKW zapisuje ww. dane na **arkuszu pomocniczym** pod nadzorem przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego komisji.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

84

- Puste koperty zwrotne OKW pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.
- Pakiety wyborcze nieodebrane przez wyborcę, dostarczone OKW komisja pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.
- Koperty zwrotne doręczone do OKW po zakończeniu głosowania pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.

Pakiety te pozostają w dokumentacji OKW, które po zakończeniu głosowania przekazywane są w depozyt **urzędnikowi wyborczemu.**

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

szczególne zadania OKW – pkt. 115-120 Wytycznych PKW

85

Obwody głosowania w zakładach leczniczych
i domach pomocy społecznej

Urna pomocnicza

- ✓ uzgodnienie z RKW w sprawie użycia urny pomocniczej;
- ✓ informacja najpóźniej w przeddzień głosowania o możliwości takiego głosowania;
- ✓ roboczy wykaz nazwisk;
- ✓ uchwała o przerwie w głosowaniu wywieszona przed rozpoczęciem głosowania, widoczna również z wózka inwalidzkiego;
- ✓ pokwitowanie kart do głosowania;
- ✓ protokół rozliczenia kart do głosowania;
- ✓ protokół sprawdzenia czy pieczęcie urny zasadniczej na wlocie zabezpieczonym na czas przerwy nie zostały naruszone

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH (procedura)

86

- Głosowanie w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej może być rozpoczęte później niż o godz. 7.00 (po uzgodnieniu z RKW);
- głosowanie poza lokalem komisji może prowadzić co najmniej 2/3 tj. 4 członków ustawowego składu komisji przez nią wyznaczonych, o ile to możliwe zgłoszonych przez różne komitety wyborcze; członkom komisji mogą towarzyszyć mężowie zaufania oraz obserwatorzy społeczni i obserwatorzy międzynarodowi;
- podczas głosowania należy dbać o to, aby zachowana była tajność głosowania;
- komisja zarządza przerwę w głosowaniu w związku z głosowaniem poza lokalem komisji (urna pomocnicza) ale nie przedłuża czasu głosowania.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW

87

Jedynie w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej dopuszczalne jest głosowanie przy zastosowaniu urny pomocniczej.

OKW powołana dla takiego obwodu, po uzgodnieniu z RKW, **może** zarządzić stosowanie w głosowaniu urny pomocniczej (oprócz urny zasadniczej).

Urna pomocnicza służy do głosowania poza lokalem tylko przez tych wyborców, którzy są wpisani do spisu wyborców w danym obwodzie głosowania i wyrażą wolę takiego głosowania.

OKW ogłasza w zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej przed dniem głosowania informację o możliwości głosowania w pomieszczeniach, w których przebywają pacjenci obłożnie chorzy i pensjonariusze mający trudności w poruszaniu się;

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW

88

OKW zbiera informacje, którzy wyborcy chcą głosować w pomieszczeniu, w którym przebywają, a następnie sporządza wykaz nazwisk i imion tych osób, ze wskazaniem numerów pomieszczeń, do których członkowie OKW powinni przynieść urnę;

OKW ustala orientacyjną liczbę kart do głosowania, z pewną nadwyżką w stosunku do wcześniejszych zgłoszeń (na wypadek zgłoszeń dodatkowych dokonanych w trakcie głosowania), i przygotowuje pokwitowanie przyjęcia tych kart przez członków OKW, którzy przeprowadzą głosowanie poza lokalem wyborczym;

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH - szczególne zadania OKW

89

OKW w drodze uchwały, określa czas (godziny) głosowania poza lokalem wyborczym i przerwę w głosowaniu, w tym czasie w lokalu przy wykorzystaniu urny zasadniczej. Zaleca się, aby przerwę w głosowaniu zarządzić w czasie, gdy większość wyborców umieszczonych w spisie oddała głosy w lokalu wyborczym.

Przerwa w głosowaniu, o której mowa, nie stanowi podstawy do przedłużenia czasu głosowania. Uchwałę OKW o przerwie w głosowaniu należy wywiesić na drzwiach lokalu wyborczego przed rozpoczęciem głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

Uchwała powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW

90

Przed przystąpieniem do głosowania poza lokalem wyborczym OKW pieczętuje wlot urny zasadniczej. OKW otrzymają jednorazowe plomby (nalepki foliowe) opatrzone unikatowym numerem, należy zabezpieczyć urnę przed niekontrolowanym otwarciem za ich pomocą. W takim przypadku każdorazowo numer plomby – nalepki foliowej, niezwłocznie po ich założeniu, powinien być wpisany przez przewodniczącego OKW lub jego zastępcę do wewnętrznego protokołu, a członkom OKW, którzy będą prowadzili głosowanie przy wykorzystaniu urny pomocniczej, wydaje protokolarnie spis wyborców (część A i część B, o ile została sporządzona), odpowiednią liczbę kart do głosowania oraz wykaz pacjentów zakładu leczniczego lub pensjonariuszy domu pomocy społecznej, którzy wyrazili wolę głosowania w pomieszczeniu, w którym przebywają. **Następnie komisja sprawdza, czy urna pomocnicza jest pusta i pieczętuje ją w sposób jak wyżej.**

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW

91

OKW jest obowiązana dotrzeć z urną do każdego wyborcy, który wyraził wolę skorzystania z tej formy udziału w głosowaniu, a także umożliwić głosowanie innym wyborcom.

Wyborca po otrzymaniu karty do głosowania kwituje jej odbiór podpisem w spisie, a członek OKW w rubryce spisu „Uwagi” umieszcza litery „UP” (jako skrót od nazwy „urna pomocnicza”), w celu późniejszego rozliczenia kart do głosowania.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- szczególne zadania OKW

92

Po zakończeniu głosowania poza lokalem komisji członkowie OKW rozliczają się protokolarnie z otrzymanych wcześniej kart do głosowania (uwzględniając ich liczbę wymienioną w pokwitowaniu oraz liczbę znaków „UP” w spisie), zwracają niewykorzystane karty do głosowania i pieczętują wlot urny pomocniczej; zapieczętowaną urnę oddaje się pod dozór przewodniczącemu OKW, z tym że urnę należy postawić obok urny zasadniczej.

OKW sprawdza następnie, czy plomba na urnie zasadniczej nie została naruszona, sporządza protokół potwierdzający dokonanie sprawdzenia i wznowia głosowanie w lokalu OKW.

Po zamknięciu lokalu wyborczego OKW dokonuje otwarcia urny pomocniczej przed otwarciem urny zasadniczej.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH - wzory dokumentów - załączniki do Wytycznych

Załącznik nr 1

93

WZÓR

Uchwała Nr ...
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ... w .....
z dnia ... maja 2019 r.

w sprawie zarządzenia zastosowania urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania.

Na podstawie art. 44 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684), po uzgodnieniu z ..... Komisją Wyborczą w ....., uchwała się, co następuje:

§ 1

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr .... w ..... zarządza zastosowanie urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r.

§ 2

W głosowaniu za pomocą urny pomocniczej mogą wziąć udział osoby obłożnie chore oraz osoby mające trudności w poruszaniu się, które wyrażą wolę głosowania w ten sposób.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości wyborców przez wywieszenie na drzwiach lokalu wyborczego.

(pieczęć
Komisji)

.....
(Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego)

Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .....

W .....

.....
(podpis Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego)

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- wzory dokumentów

94

Załącznik nr 2

WZÓR

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr ..... w .....

Wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego,
zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., przy użyciu urny pomocniczej w pomieszczeniu,
w którym przebywają

Lp.	Nazwisko i imię	Sala nr	Oddział

Wykaz sporządził(a): .....

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- wzory dokumentów

95

Załącznik nr 3

WZÓR

Uchwała Nr ...
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ... w .....
z dnia ... maja 2019 r.

w sprawie przerwy w głosowaniu w lokalu Komisji w celu przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

Na podstawie § 4 ust. 3 regulaminu obwodowych komisji wyborczych, stanowiącego załącznik nr 3 do uchwały nr 20/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 marca 2019 r. w sprawie regulaminów okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego (M.P. poz. 335), w związku z art. 44 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684), uchwała się, co następuje:

§ 1

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr .... w ..... zarządza przerwę w głosowaniu w lokalu Komisji w celu przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

§ 2

Przerwa w głosowaniu w lokalu Komisji trwać będzie od godziny ..... do godziny ..... . Na czas przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej lokal Komisji będzie zamknięty.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości wyborców przez wywieszenie na drzwiach lokalu wyborczego.

(pieczęć
Komisji)

.....
(Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego)

Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .....

W .....

.....
(podpis Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego)

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- wzory dokumentów

96

Załącznik nr 4

WZÓR PROTOKÓŁ

przekazania spisu wyborców i kart do głosowania członkom Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ... w .....
przeprowadzającym głosowanie przy użyciu urny pomocniczej w dniu .... maja 2019 r.

1. Do przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej wyznaczono następujących członków Komisji:
  - 1) .....
(imię i nazwisko, funkcja w Komisji)
  - 2) .....
  - 3) .....
  - 4) .....
  - 5) .....
2. Wyznaczonym członkom Komisji wydano:
  - 1) spis wyborców;
  - 2) karty do głosowania w liczbie ..... sztuk;
  - 3) wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., przy użyciu urny pomocniczej w pomieszczeniu, w którym przebywają;
  - 4) nakładkę na kartę do głosowania sporządzoną w alfabecie Braille'a.
3. Po przeliczeniu Komisja stwierdziła, że liczba podpisów wyborców, którym wydano karty do momentu wydania spisu w celu głosowania poza lokalem Komisji, wynosiła .....

Podpisy członków Komisji
przekazujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

(pieczęć
Komisji)

Podpisy członków Komisji
przyjmujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- wzory dokumentów

97

WZÓR
PROTOKÓŁ

rozliczenia kart do głosowania przekazanych członkom Komisji przeprowadzającym głosowanie przy pomocy urny pomocniczej

1. W dniu .... maja 2019 r. wyznaczeni członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ..... w ..... o godz. .... zakończyli głosowanie przy pomocy urny pomocniczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego.
  2. Liczba kart do głosowania przekazanych wyznaczonym członkom Komisji dla przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej wynosiła: ..... sztuk.
  3. Liczba niewykorzystanych kart do głosowania zwróconych Komisji wynosi: ..... sztuk.
  4. Liczba kart wydanych podczas głosowania przy użyciu urny pomocniczej (liczba podpisów w spisie wyborców, gdzie w rubryce „Uwagi” wpisano „UP”) wynosi ..... sztuk.
- Uwaga! Suma liczb kart z pkt 4 i z pkt 3 musi się równać liczbie z pkt 2.
5. Zaklejono i opieczetowano wlot urny pomocniczej.
  6. O godz. .... wznowiono głosowanie w lokalu Komisji.

Podpisy członków Komisji
przekazujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

(pieczęć
Komisji)

Podpisy członków Komisji
przyjmujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH

- wzory dokumentów

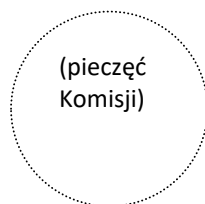

98

Załącznik nr 6

WZÓR PROTOKÓŁ ze sprawdzenia pieczęci urny zasadniczej

Członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .... w .....
potwierdzają, że w dniu ... maja 2019 r. do godz. ...., tj. do czasu wznowienia głosowania
przy użyciu urny zasadniczej, pieczęcie na urnie zasadniczej oraz na jej wlocie
zapieczętowanym na czas przerwy w głosowaniu nie zostały naruszone.

Podpisy członków Komisji

.....
.....
.....
.....
.....

PRZERWA W GŁOSOWANIU

Głosowania nie wolno przerywać – tylko nadzwyczajne wydarzenia (np. katastrofa budowlana dotycząca budynku lokalu wyborczego).

99

Brak pieczęci, trudność w dostaniu się do budynku lub lokalu przed rozpoczęciem głosowania, zapełnienie się urny – **to nie są nadzwyczajne wydarzenia!!!**

Nie upoważniają do zarządzenia przerwy w głosowaniu.

O przyczynach uzasadniających — zdaniem komisji — zarządzenie przerwy w głosowaniu, jego przedłużenie lub odroczenie komisja powiadamia niezwłocznie rejonową komisję wyborczą (RKW) i za jej zgodą podejmuje uchwałę w tej sprawie.

Uchwałę o zarządzeniu przerwy w głosowaniu, jego przedłużeniu lub odroczeniu komisja bezzwłocznie:

- podaje do publicznej wiadomości,
- przesyła RKW, która przekazuje ją PKW i wójtowi.

Uchwałę załącza się do protokołu głosowania w obwodzie i czyni o tym adnotację w punkcie 18 protokołu głosowania.

Cała procedura opisana jest w wytycznych dla OKW w punktach od 60 do 64

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

100

O godz. 21.00 OKW zamyka lokal

- osobom przybyłym do lokalu przed 21⁰⁰ należy umożliwić oddanie głosu;
- w obwodach odrębnych OKW może zarządzić wcześniejsze zakończenie głosowania, pod warunkiem że **wszyscy wyborcy wpisani do spisu oddali swoje głosy** – zawiadomić właściwe RKW, wójta i osobę kierującą jednostką;

Zarządzenie wcześniejszego zakończenia głosowania może nastąpić nie wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰ ale protokół można podać do publicznej wiadomości nie wcześniej niż o godz. 23.00

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

101

- w lokalu mogą przebywać poza członkami OKW w składzie co najmniej 2/3 pełnego składu, w tym przewodniczący lub jego zastępca, mężowie zaufania, obserwatorzy społeczni i obserwatorzy międzynarodowi
- oraz osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną.

Wyłącznie w czasie otwierania urny i wyjmowania z niej kart dopuszczalna jest obecność w lokalu dziennikarzy.

Po opuszczeniu lokalu przez ostatniego wyborcę przewodniczący OKW plombuje wlot urny dużą plombą naklejkową. **Numer plomby przewodniczący OKW wpisuje do wewnętrznego protokołu.**

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE

102

Informacje wstępne

Czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania OKW wykonuje wspólnie, wszyscy obecni członkowie w liczbie co najmniej 2/3 składu OKW.

Nie jest dopuszczalne tworzenie z członków OKW grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.

OKW ustala wyniki głosowania i sporządza protokół głosowania w obwodzie wykorzystując w tym celu dostarczone formularze protokołu.

Należy przestrzegać zasady opisane w **pkt. 69 - 98** Wytycznych

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE

103

Informacje wstępne

Należy mieć na uwadze, że:

- liczby w protokole głosowania wpisuje się w kratkach zaczynając od prawej strony, czyli tak, aby ostatnia cyfra wpisywanej liczby wypadła w ostatniej kratce z prawej strony;
- jeżeli ustalona przez komisję liczba wynosi zero, w ostatniej kratce z prawej strony należy wpisać cyfrę „0”;
- nie wolno zostawiać niewypełnionej kratki lub dokonywać wykreślenia kratki przeznaczonej na dane liczbowe.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

104

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

OKW wypełnia protokół głosowania przestrzegając następujących zasad:

- wprowadza się godzinę rozpoczęcia i zakończenia głosowania

PROTOKÓŁ WYNIKÓW GŁOSOWANIA W OBWODZIE NA LISTY KANDYDATÓW NA POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Głosowanie rozpoczęło się w dniu ..26 maja.. 20..19.. r. o godz. 7.00 i trwało do godz. 21.00...

- w pkt 1 protokołu wpisuje się ustaloną przed rozpoczęciem głosowania liczbę otrzymanych kart do głosowania:

I. ROZLICZENIE SPISU WYBORCÓW I KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą kart do głosowania, ustalona po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania			7	6	0

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

105

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

- w **pkt 2 protokołu** wpisuje się **ustaloną na podstawie spisu wyborców części A** (obywatele polscy- **pkt 2a protokołu**) i **części B** (obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi – **pkt 2b protokołu**) sumę liczb wyborców uprawnionych do głosowania w chwili zakończenia głosowania łącznie z osobami dopisanymi przez OKW w trakcie głosowania na dodatkowych formularzach;

2	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (<i>umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy</i>) w chwili zakończenia głosowania			9	5	0
2a	w tym umieszczonych w części A spisu wyborców (<i>obywatele polscy</i>)			9	5	0
2b	w tym umieszczonych w części B spisu wyborców (<i>obywatele UE niebędący obywatelami polskimi</i>)					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 2a i 2b musi być równa liczbie z pkt 2.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

106

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

- w **pkt 3 protokołu** wpisuje się liczbę przeliczonych niewykorzystanych kart do głosowania.

3	Liczba kart niewykorzystanych			2	6	0

Karty niewykorzystane po przeliczeniu należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

**Karty niewykorzystane
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
w dniu 26 maja 2019 r.– .....450 .....
(liczba)**

(pieczęć
Komisji)

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

107

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

- w **pkt 4 protokołu** wpisuje się ustaloną na podstawie podpisów w spisie wyborców potwierdzających otrzymanie karty do głosowania i adnotacji w spisie o braku możliwości złożenia podpisu przez wyborcę niepełnosprawnego w części A (obywatele polscy- **pkt 4a protokołu**) i części B (obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi – **pkt 4b protokołu**) sumę liczb wyborców, którym wydano karty do głosowania łącznie z osobami dopisanymi przez OKW w trakcie głosowania na dodatkowych formularzach;

4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (<i>liczba podpisów w spisie oraz adnotacje o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie</i>)			5	0	0
4a	w tym w części A spisu wyborców (<i>obywatele polscy</i>)			5	0	0
4b	w tym w części B spisu wyborców (<i>obywatele UE niebędący obywatelami polskimi</i>)					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 4a i 4b **musi być** równa liczbie z pkt 4.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

108

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

OKW sprawdza poprawność arytmetyczną danych ustalonych w punktach 3 i 4 protokołu głosowania.

OKW ustala, czy liczba kart niewykorzystanych (punkt 3 protokołu) i liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (punkt 4 protokołu) stanowią w sumie liczbę kart, które OKW otrzymała (punkt 1 protokołu).

W razie stwierdzenia niezgodności należy ponownie przeliczyć podpisy i adnotacje w spisie, a jeśli wynik rozliczenia nadal będzie taki sam – przypuszczalna przyczyna niezgodności musi być opisana w punkcie 15 protokołu głosowania.

W punkcie tym należy wskazać przypuszczalną przyczynę niezgodności, a nie wyłącznie potwierdzić informację, że niezgodność występuje.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych PKW

109

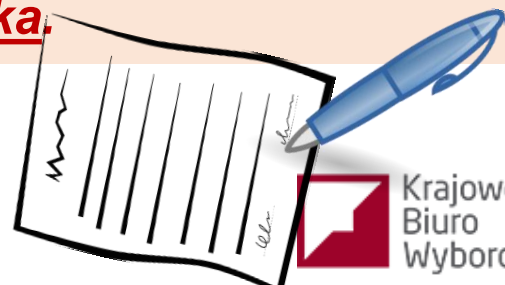
UWAGA!

W razie braku miejsca w protokole głosowania na opisanie przyczyn **niezgodności** należy dokonać tego na oddzielnej kartce papieru i dołączyć jako załącznik do protokołu głosowania. Wówczas w punkcie **15** protokołu głosowania należy zamieścić informację o sporządzeniu załącznika.

Jeżeli niezgodność nie występuje to w punkcie **15** należy wpisać wyrazy „**brak uwag**”.

Powyższe dotyczy zasad wypełniania wszystkich punktów części IV. protokołu – UWAGI I ADNOTACJE , tj. punktów 15-22.

Jeżeli w protokole głosowania brak miejsca na wpisanie całości wyjaśnień lub uwag wówczas wpisuje się je na oddzielnej kartce, która stanowi załącznik do protokołu, a w odpowiednim punkcie protokołu należy zamieścić informację o sporządzeniu załącznika.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

110

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych
PKW – ustalenie danych do części II. Protokołu głosowania

II. GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA, NA PODSTAWIE ZAŚWIADCZENIA I GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE.

- w pkt 5 protokołu wpisuje się ustaloną liczbę wyborców głosujących przez pełnomocnika.

OKW ustalenia tego dokonuje na podstawie liczby podpisów pełnomocników głosujących w imieniu wyborców ujętych w spisie, znajdujących się obok dopisku „pełnomocnik” w rubryce spisu wyborców „UWAGI”.

Ustaloną liczbę OKW porównuje z liczbą otrzymanych aktów pełnomocnictwa (dołączonych do spisu wyborców), na podstawie których wydano pełnomocnikowi kartę do głosowania. Jeżeli liczby nie są równe OKW dokonuje ponownego przeliczenia.

5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (<i>liczba kart do głosowania wydanych na podstawie aktów pełnomocnictwa otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą</i>)				2

OKW w obwodach odrębnych w tym punkcie protokołu wpisują cyfrę „0”,
gdyż w tych obwodach nie można głosować przez pełnomocnika.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych
PKW – ustalenie danych do części II. Protokołu głosowania

111

II. GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA, NA PODSTAWIE ZAŚWIADCZENIA I GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

- w **pkt 6 protokołu** wpisuje się **liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania**.

OKW ustalenia tego dokonuje na podstawie liczby otrzymanych zaświadczeń (dołączonych do spisu wyborców).

6	Liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania					3

Uwaga! Suma liczb z pkt 5 i 6 **musi być** mniejsza lub równa liczbie z pkt 4.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych
PKW – ustalenie danych do części II. Protokołu głosowania

112

II. GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA, NA PODSTAWIE ZAŚWIADCZENIA I GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE.

- w pkt 7- 8e protokołu wpisuje się **liczby dotyczące głosowania korespondencyjnego.**
- Ustaleń tych dokonują tylko OKW, które w spisie wyborców miały zamieszczone adnotacje o wysłaniu pakietu wyborczego do wyborcy.
- Liczbę wysłanych pakietów ustala się na podstawie liczby adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu.

7	Liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze					1

Uwaga! Jeżeli OKW nie przygotowywała pakietu i brak jest adnotacji w spisie wyborców o wysłaniu pakietu wyborczego, OKW w punktach 7 – 8e protokołu głosowania wpisuje cyfrę „0”.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

Czynności wykonane przed otwarciem urny – pkt 73 Wytycznych
PKW – ustalenie danych do części II. Protokołu głosowania

113

- w pkt 8-8e protokołu OKW w obwodzie, w którym odbywa się głosowanie korespondencyjne wpisuje liczby ustalone wcześniej, zgodnie z pkt 58 Wytycznych PKW

8	Liczba otrzymanych kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym					1
8a	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu					0
8b	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których oświadczenie nie było podpisane przez wyborcę					0
8c	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było koperty na kartę do głosowania					0
8d	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania					0
8e	Liczba kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wrzuconych do urny					1

**Uwaga! Liczba z pkt 8 nie może być większa od liczby z pkt 7 (liczba w pkt 8 może być mniejsza, np. jeśli wyborca nie odesłał pakietu wyborczego).
Suma liczb z pkt 8a – 8e nie może być mniejsza od liczby z pkt 8.**

Ustalenie wyników głosowania – pkt 74 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania

Po ustaleniu danych w punktach 1-8e protokołu głosowania OKW odkłada protokół głosowania i podejmuje czynności związane z ustaleniem wyników głosowania.

OKW sprawdza, czy plomby na urnie oraz na wlocie do urny pozostały nienaruszone, po czym otwiera urnę i wyjmuje z niej karty do głosowania.

Zaleca się zachowanie staranności przy wyjmowaniu kart z urny, **aby karty do głosowania nie zostały uszkodzone**. Poza tym należy wyjmować karty do głosowania z urny wyborczej w taki sposób, **aby nie uszkodzić urny**.

Niedopuszczalne jest przewracanie wypełnionej urny wyborczej.

W przypadku stwierdzenia, że **w urnie znajdują się inne przedmioty niż karty do głosowania** (w tym np. czyste kartki papieru), OKW oddziela je od kart do głosowania, a informacje o ich odnalezieniu odnotowuje w punkcie 22 protokołu głosowania.

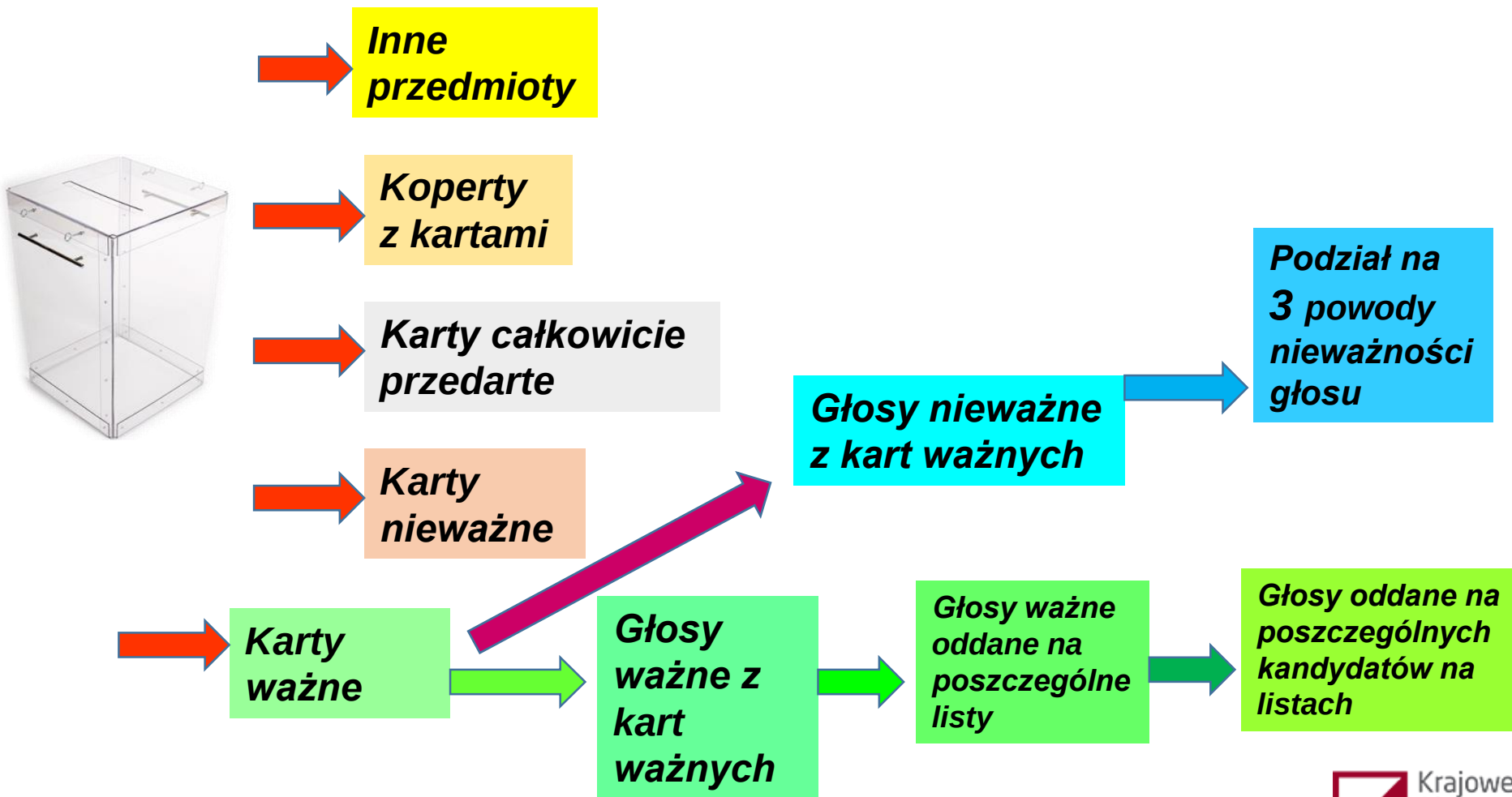

Ustalenie wyników głosowania – pkt 74 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania

115

Segregowanie zawartości urny wyborczej i dalsze czynności OKW

Ustalenie wyników głosowania – pkt 75 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania

W pierwszej kolejności OKW po otwarciu urny i wyjęciu z niej kart, wyjmuje karty do głosowania z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym i ustala ich liczbę.

Liczba ta powinna odpowiadać liczbie kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny. Różnica jest możliwa tylko, gdy koperta na kartę do głosowania była pusta lub w kopercie znajdowała się więcej niż jedna karta do głosowania.

Sytuację tę OKW opisuje w punkcie 22 protokołu głosowania wpisując np. „*w jednej kopercie znajdowały się 2 karty do głosowania*”.

Koperty na kartę do głosowania, z których zostały wyjęte karty, OKW pakuje w pakiet, opisuje go i odkłada.

**Koperty na kartę do głosowania korespondencyjnego
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
w dniu 26 maja 2019 r.– .....1 .....**

(liczba)

(pieczęć
Komisji)

Ustalenie wyników głosowania – pkt 76 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania

117

OKW przegląda wszystkie karty wyjęte z urny i wydziela z nich **karty całkowicie przedarte** na dwie lub więcej części.

OKW nie ustala ich liczby i **nie bierze ich pod uwagę przy żadnych dalszych obliczeniach.**

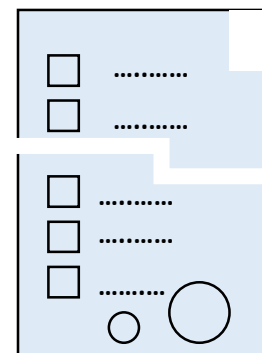
Mogą one stanowić przyczynę różnicy w liczbie kart wydanych wyborcom (punkt 4 protokołu głosowania), a liczbą kart wyjętych z urny (punkt 9 protokołu głosowania).

Karty takie należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

Karty całkowicie przedarte
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
w dniu 26 maja 2019 r.– .....

(liczba)

(pieczęć
Komisji)

Ustalenie wyników głosowania – pkt 76 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania

118

Procedura w obwodach odrębnych, w których stosowana była urna pomocnicza:

- 1/ otwarcia urny pomocniczej OKW dokonuje przed otwarciem urny zasadniczej;
- 2/ po otwarciu urny pomocniczej komisja sprawdza, czy **liczba kart wyjętych z urny pomocniczej** odpowiada **liczbie osób, które głosowały** przy wykorzystaniu urny pomocniczej;
- 3/ jeżeli komisja nie stwierdzi rozbieżności, karty wyjęte z urny pomocniczej włącza się do obliczeń wyników głosowania dokonywanych dla całego obwodu;
- 4/ w przypadku stwierdzenia różnic należy wyjaśnić ich przypuszczalną przyczynę i omówić w punkcie 15 protokołu głosowania lub w formie załącznika do protokołu głosowania.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 77 Wytycznych PKW

- punkt III. protokołu głosowania

119

OKW liczy karty całe wyjęte z urny.

Ustaloną liczbę kart do głosowania OKW wpisuje w punkcie **9** protokołu głosowania.

W punkcie **9a** protokołu głosowania w obwodzie OKW podaje liczbę kart do głosowania wyjętych z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym. **Liczba ta musi być uwzględniona przy ustalaniu liczby kart wyjętych z urny, o których mowa wyżej.**

OKW, w których nie było kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wpisują cyfrę „0” w punkcie **9a** protokołu głosowania.

9	Liczba kart wyjętych z urny			5	0	1
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym					1

Uwaga! Liczba z pkt 9 pomniejszona o liczbę z pkt 9a **powinna być równa** liczbie z **pkt 4**. Dodatkowo liczba z pkt 9a **nie może być większa** od liczby z pkt 8e.

Jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę różnic w obu przypadkach należy opisać w punkcie 16 lub w załączniku do protokołu głosowania.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 78 Wytycznych PKW

- punkt III. protokołu głosowania – KARTY nieważne i ważne

120

OKW wydziela i liczy **karty nieważne**, tj:

- karty **inne niż ustalone urzędowo** np. karty wykonane wadliwie przez drukarnię m.in. brak zadruku części karty, których wadliwość przeoczyła OKW sprawdzając karty przed rozpoczęciem głosowania lub opatrzone pieczęcią innej OKW,
- karty **nieopatrzone pieczęcią OKW**.

Ustaloną liczbę **kart nieważnych** wpisuje się w punkcie **10** protokołu głosowania.

10	Liczba kart nieważnych (<i>innych niż urzędowo ustalone lub nieopatrzonych pieczęcią obwodowej komisji wyborczej</i>)						1

- Należy uważać, **aby omyłkowo** w tym punkcie protokołu **nie wpisać liczby głosów nieważnych**, o których będzie mowa w dalszej części prezentacji.
- Również nie należy w tym punkcie protokołu ujmować **kart całkowicie przedartych na dwie lub więcej części**.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 78 Wytycznych PKW

- punkt III. protokołu głosowania – KARTY nieważne i ważne

121

Uwaga!

- Jeżeli liczba kart nieważnych jest większa niż 0. przypuszczalną przyczynę wystąpienia kart nieważnych należy opisać w punkcie 17 protokołu głosowania.

✓17.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt 10. wynosi 0, wpisać „brak kart nieważnych”:

Przykładowy wpis wyjaśnienia: *z urny wyjęto kartę nieopatrzoną pieczęcią OKW, którą prawdopodobnie OKW nieostemplowała i przez niedopatrzenie omyłkowo wydała wyborcy.*

-
- Jeżeli liczba kart nieważnych wynosi 0, w punkcie 10 protokołu należy wpisać „0”, a w punkcie 17 protokołu wyrazi „brak kart nieważnych”.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 78 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – **KARTY ważne i nieważne**

122

Karty nieważne należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

Karty nieważne
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
w dniu 26 maja 2019 r.– .....**1**..... .
(liczba)

(pieczęć
Komisji)

Pozostałe karty są **kartami ważnymi** i na ich podstawie ustala się **wyniki głosowania**.

Karty ważne należy policzyć.

Łączną liczbę kart ważnych wpisuje się w punkcie **11** protokołu głosowania.

11	Liczba kart ważnych			5	0 0

Uwaga!

Suma kart nieważnych (punkt **10** protokołu) i kart ważnych (punkt **11** protokołu) **musi być równa** liczbie kart wyjętych z urny (punkt **9** protokołu).

Ustalenie wyników głosowania – pkt 79 Wytycznych PKW

- punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY nieważne i ważne

123

Na podstawie kart ważnych OKW ustala liczbę **głosów nieważnych** oraz **głosów ważnych**.

OKW jest obowiązana przejrzeć całą kartę do głosowania, a nie poprzestać na miejscu, w którym postawiono znak „x”, gdyż może się okazać, że znak taki wyborca postawił przy nazwisku lub nazwiskach kandydatów na więcej niż jednej liście, co powoduje nieważność głosu.

W trakcie przeglądania kart do głosowania OKW odkłada **osobno karty z głosami nieważnymi** według przyczyn nieważności głosu i **osobno karty z głosami ważnymi**.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 79 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY nieważne i ważne

124

Ustalając, czy głos na karcie jest ważny, czy nieważny, OKW stosuje poniższe reguły:

- 1) w przypadkach wątpliwych należy przyjmować, że **znakiem „X”** postawionym w kratce są co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki.

Ustalenie, czy postawiony znak jest znakiem „X” w rozumieniu Kodeksu wyborczego oraz, czy postawiony jest on w kratce, czy poza nią, należy do OKW;

- 2) wszelkie znaki, wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „X” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratką, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu;

- 3) wszelkie inne znaki niż znak „X”, tj. **niebędące** co najmniej dwiema liniami, które przecinają się w obrębie kratki, naniesione w obrębie kratki, również nie wpływają na ważność głosu.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 79 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY nieważne i ważne

Do stwierdzenia, czy głos oddany na karcie do głosowania jest głosem ważnym, czy też głosem nieważnym, **uprawniona jest tylko OKW.**

Uznania głosu za nieważny OKW dokonuje po okazaniu karty wszystkim członkom OKW uczestniczącym w ustalaniu wyniku głosowania.

Nie ma możliwości występowania z pytaniami w tym zakresie do innych podmiotów, w tym do: okręgowej komisji wyborczej, rejonowej komisji wyborczej, urzędnika wyborczego, czy delegatury KBW.

Wyjaśnieniem jest tylko zapis art. 5 ust. 12 Kodeksu wyborczego – „znak „X” – rozumie się przez to co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki” oraz zapis pkt. 79 Wytycznych PKW, przytoczony w poprzednim slajdzie.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 81 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY nieważne

Za nieważny uznaje się głos, gdy wyborca w kratce na karcie do głosowania:

- 1) postawił znak „X” przy nazwiskach dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list;
- 2) nie postawił znaku „X” przy nazwisku żadnego kandydata;
- 3) postawił znak „X” wyłącznie przy nazwisku kandydata z listy, której rejestrację unieważniono.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 81 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – **GŁOSY ważne**

Wyborca może głosować tylko na jedną listę i na jednego kandydata z tej listy, stawiając znak „**X**” w kratce przy nazwisku tego kandydata, przez co wskazuje jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu; tak oddane głosy wyborców są **głosami ważnymi**.

Głos uznaje się za **ważny także**, gdy wyborca postawił znak „**X**”:

- 1) na jednej liście przy nazwisku dwóch lub więcej kandydatów.
Głos taki traktuje się jako oddany na tego kandydata spośród tych, przy których postawiono znak „X”, którego nazwisko jest umieszczone wyżej na tej liście;
- 2) wyłącznie przy nazwisku skreślonego kandydata.
Głos taki traktuje się jako oddany na listę bez wskazania pierwszeństwa do uzyskania mandatu;

Ustalenie wyników głosowania – pkt 80 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY ważne

Głos uznaje się za ważny także, gdy wyborca postawił znak „X”:

- 3) przy nazwisku skreślonego kandydata oraz przy nazwisku innego kandydata z tej samej listy.

Głos taki traktuje się jako oddany na nieskreślonego kandydata;

- 4) przy nazwisku kandydata skreślonego z jednej listy i przy nazwisku kandydata z innej (ale tylko jednej) listy.

Głos taki traktuje się jako oddany na nieskreślonego kandydata z tej innej listy;

- 5) przy nazwisku kandydata z unieważnionej listy i przy nazwisku kandydata z innej (ale tylko jednej) listy.

Głos taki traktuje się jako oddany na kandydata z listy, której rejestracja nie została unieważniona.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 82 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – GŁOSY nieważne

129

Wyodrębnione **karty z głosami nieważnymi** OKW liczy i ich łączną liczbę ustaloną zgodnie z pkt 79 i 81 Wytycznych PKW wpisuje w **punkcie 12 protokołu głosowania**. Następnie OKW dokonuje oceny przyczyny nieważności głosu i rozkłada oddzielnie karty według przyczyny nieważności głosu.

W punkcie 12a protokołu głosowania wpisuje się liczbę głosów nieważnych z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list.

W punkcie 12b protokołu głosowania wpisuje się liczbę głosów nieważnych z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata z którejkolwiek z list.

W punkcie 12c protokołu głosowania wpisuje się liczbę głosów nieważnych z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok nazwiska kandydata na liście, której rejestracja została unieważniona.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 82 Wytycznych PKW - punkt III. 12. protokołu głosowania – **GŁOSY nieważne**

12	Liczba głosów nieważnych (<i>z kart ważnych</i>)					3
12a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list					1
12b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata					2
12c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok nazwiska kandydata na liście, której rejestracja została unieważniona					0

Uwaga!

Suma liczb z pkt 12a – 12c **musi być** równa liczbie z pkt 12.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 82 Wytycznych PKW

- punkt III. protokołu głosowania – **GŁOSY nieważne**

131

Karty ważne z głosami nieważnymi należy **zapakować w odrębne pakiety** – według przyczyn nieważności głosu – **opieczętować je i opisać:**

Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 26 maja 2019 r.

z powodu **postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby**

kandydatów z różnych list – ...**1**...
(przyczyna nieważności) (liczba)

(pieczęć Komisji)

Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 26 maja 2019 r.

z powodu **niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata** – ...**2**...
(przyczyna nieważności) (liczba)

(pieczęć Komisji)

Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 26 maja 2019 r.

z powodu **z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok nazwiska kandydata na liście, której rejestracja została unieważniona** – .....
(przyczyna nieważności) (liczba)

(pieczęć Komisji)

Przykłady opisanie pakietów – jeżeli wystąpi taka przyczyna

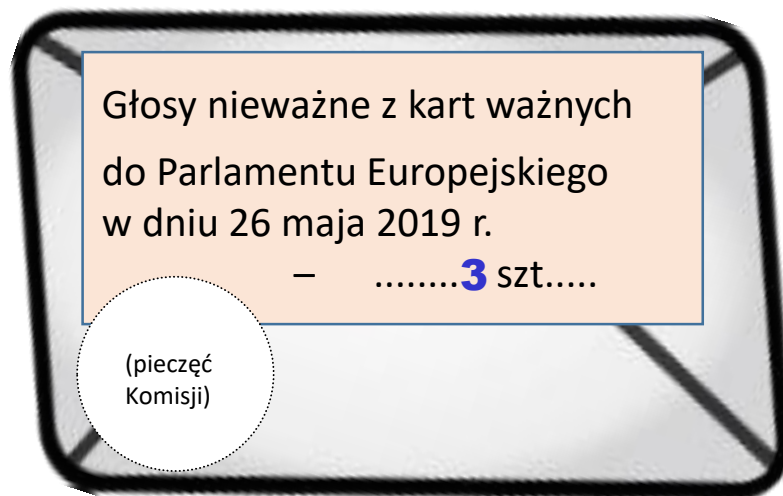
Ustalenie wyników głosowania – pkt 82 Wytycznych PKW - punkt III. protokołu głosowania – głosy nieważne

132

Następnie opisane w powyższy sposób pakiety z głosami nieważnymi według przyczyny nieważności głosu należy **zapakować w jeden pakiet, opieczętować go i opisać:**

(liczba)

Ustalenie wyników głosowania – pkt 83 Wytycznych PKW - punkt III. 13. protokołu głosowania – GŁOSY ważne

133

OKW liczy **głosy ważne** i ich liczbę wpisuje w punkcie **13** protokołu

13	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkie listy kandydatów (z kart ważnych)			4	9	7

UWAGA!

Suma liczby głosów nieważnych (punkt **12** protokołu) i głosów ważnych (punkt **13** protokołu) **musi być równa** wcześniej wpisanej liczbie kart ważnych (punkt **11** protokołu).

Jeżeli występuje rozbieżność, należy **poszukać przyczyny błędu** i po sprostowaniu obliczeń właściwe liczby wpisać do protokołu głosowania.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW - punkt III. 14. protokołu głosowania

134

Ustalenie liczby głosów ważnych oddanych na poszczególne listy kandydatów i kandydatów z tych list

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW
-punkt III. 14. protokołu głosowania
– liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne listy
kandydatów

135

OKW ustala – na podstawie kart z głosami ważnymi – **liczbę głosów ważnych oddanych na każdą z list.**

Ustalenia tego OKW dokonuje na przygotowanych wcześniej odrębnie dla każdej listy arkuszach pomocniczych z numerami list, nazwą lub skrótami nazw komitetów wyborczych oraz nazwiskami i imionami kandydatów.

OKW odrębnie grupuje karty z głosami oddanymi na poszczególne listy.

Następnie OKW **oblicza liczbę kart z głosami ważnymi oddanymi na każdą z list** i ustalone dane wpisuje w punkcie 14 protokołu głosowania przy numerze listy i nazwie komitetu wyborczego uszeregowanych w kolejności numerów, w rubryce „**Liczba głosów ważnych oddanych na listę**”.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW -punkt III. 14. protokołu głosowania

136

14. Na poszczególne listy kandydatów i umieszczonych na nich kandydatów oddano następujące liczby głosów ważnych:

Lista nr ..... — .....
(nr listy) (oznaczenie listy nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego)

Liczba głosów ważnych oddanych na listę:

Na poszczególnych kandydatów z tej listy oddano następujące liczby głosów ważnych:

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Razem					

Liczby powinny być takie same*

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW -punkt III. protokołu głosowania – liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne listy kandydatów

Po ustaleniu liczby głosów ważnych oddanych na poszczególne listy kandydatów należy zsumować głosy ważne oddane łącznie na wszystkie listy. Otrzymana liczba **musi być** identyczna z liczbą wpisaną w punkcie **13** protokołu.

Liczba głosów otrzymanych przez którąkolwiek z list nie może być większa od liczby głosów ważnych (punkt **13** protokołu).

Jeżeli powyższe warunki nie są dotrzymane, należy **poszukać przyczyny błędu** i po sprostowaniu obliczeń właściwe liczby wpisać do protokołu.

Kolejną czynnością jest **ustalenie liczby głosów oddanych na poszczególnych kandydatów z każdej listy**. Ustalone liczby OKW wpisuje przy nazwiskach poszczególnych kandydatów.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW
-punkt III. protokołu głosowania
– liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne listy
kandydatów

Następnie OKW sprawdza **prawidłowość ustalenia liczby głosów ważnych** oddanych na każdą z list.

W tym celu **dodaje liczby głosów oddanych na poszczególnych kandydatów** z danej listy i uzyskany wynik wpisuje na arkuszu pomocniczym w rubryce **„Razem”**.

Uzyskany wynik **powinien być** taki jak liczba głosów ważnych oddanych na listę.

★ **Wyjątkiem** od tej zasady jest sytuacja, gdy na liście znajduje się **nazwisko skreślonego kandydata i tylko na niego na całej karcie do głosowania został oddany głos, wówczas liczba głosów oddanych na listę będzie większa niż suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów z tej listy.**

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW **-punkt III. protokołu głosowania** **– liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne listy** **kandydatów**

Dane dotyczące punktu 14 („Na poszczególne listy kandydatów i umieszczonych na nich kandydatów oddano następujące liczby głosów ważnych”) wypełnia się odrębnie dla każdej listy, wpisując z arkuszy pomocniczych do protokołu w odpowiedniej rubryce **liczbę głosów**, które oddano na tę listę, a przy nazwiskach i imionach kandydatów – otrzymaną przez nich liczbę głosów.

Jeżeli w okresie po wydrukowaniu kart do głosowania okręgowa komisja wyborcza **skreśliła z zarejestrowanej listy nazwisko kandydata**, **skreślone nazwisko kandydata umieszcza się (pozostawia) w odpowiedniej części protokołu głosowania w obwodzie**, a w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów **wpisuje się „XXXXX”**.

Analogicznie postępuje się w **przypadku unieważnionej listy kandydatów – „XXXXX”** wpisuje się w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów ważnych oddanych na listę i w rubryce „RAZEM”.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW -punkt III. 14. protokołu głosowania

140

14. Na poszczególne listy kandydatów i umieszczonych na nich kandydatów oddano następujące liczby głosów ważnych:

Lista nr ..... — .....

(nr listy)

(oznaczenie listy nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego)

Liczba głosów ważnych oddanych na listę:

Na poszczególnych kandydatów z tej listy oddano następujące liczby głosów ważnych:

1					
2					
3					
4					
5					
6	Nazwisko i imię - <i>skreślonego kandydata pozostaje</i>	X	X	X	X
7					
8					
9					
10					
Razem					

Liczba RAZEM może być mniejsza*

Ustalenie wyników głosowania – pkt 84 Wytycznych PKW **-punkt III. protokołu głosowania** **– liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne listy** **kandydatów**

Po sprawdzeniu prawidłowości danych OKW pakuje karty ważne z głosami ważnymi w **odrębne pakiety według numerów i nazw list.**

Pakiety te należy opieczetować i opisać:

**Głosy ważne z kart ważnych
w wyborach do Parlamentu Europejskiego
w dniu 26 maja 2019 r.**

**Lista nr .... – .....
(liczba)**

(pieczęć
Komisji)

Staranne wykonanie tych czynności pozwoli na szybkie wyjaśnienie ewentualnych błędów w obliczeniach, a także zarzutów wynikających z uwag mężów zaufania lub protestów wyborców.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 85 Wytycznych PKW

-punkt IV. protokołu głosowania

– UWAGI I ADNOTACJE

142

Następnie komisja wypełnia protokół głosowania w obwodzie w punktach 15 - 22.

Jeżeli treść dotycząca danego punktu protokołu nie mieści się na formularzu, należy dołączyć ją do protokołu, zaznaczając to w odpowiednim punkcie protokołu.

Jeżeli punkt wymaga wyjaśnienia rozbieżności, należy wskazać przypuszczalną przyczynę niezgodności, a nie wyłącznie potwierdzić informację, że niezgodność występuje.

15.^{*)} Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt 3 (liczba kart niewykorzystanych) i pkt 4 (liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania) a liczbą z pkt 1 (liczba otrzymanych przez OKW kart do głosowania); jeżeli różnica nie występuje, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

1/ prawdopodobnie OKW źle policzyła otrzymane karty do głosowania;

2/ prawdopodobnie OKW wydała wyborcy kartę do głosowania, a wyborca nie potwierdził odbioru karty w spisie wyborców.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 85 Wytycznych PKW

-punkt IV. protokołu głosowania

– UWAGI I ADNOTACJE

143

16.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9 (*liczba kart wyjętych z urny*) pomniejszoną o liczbę z pkt 9a (*liczba kart wyjętych z kopert w głosowaniu korespondencyjnym*) a liczbą z pkt 4 (*liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania*), a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9a (*liczba kart wyjętych z kopert w głosowaniu korespondencyjnym*) a liczbą z pkt 8e (*liczba kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny*); jeżeli różnice nie występują, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

- 1/ *prawdopodobnie wyborca nie wrzucił do urny karty do głosowania;*
- 2/ *prawdopodobnie wyborca nie wrzucił karty do głosowania do urny, ponieważ znaleziono kartę do głosowania za parawanem/ osłoną;*
- 3/ *z urny wyjęto kartę całkowicie przedartą;*

Przykładowe wpisy wyjaśnienia:

- 1/ *w kopercie wrzuconej do urny nie było karty do głosowania;*
- 2/ *w jednej kopercie znajdowały się 2 karty do głosowania.*

Ustalenie wyników głosowania – pkt 85 Wytycznych PKW -punkt IV. protokołu głosowania – UWAGI I ADNOTACJE

144

17.**\Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt 10. wynosi 0, wpisać „**brak kart nieważnych**”:

Przykładowy wpis wyjaśnienia: *z urny wyjęto kartę nieopatrzoną pieczęcią OKW, którą prawdopodobnie OKW nieostemplowała i przez niedopatrzenie omyłkowo wydała wyborcy.*

18.**\W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „**brak zarządzeń**”: *brak zarządzeń*

19.**\Adnotacja o obecności mężów zaufania w obwodzie; **wpisać liczbę mężów zaufania** lub „**brak mężów zaufania w obwodzie**”:

*Jeżeli przy pracach komisji obecni byli mężowie zaufania w punkcie 19 należy wpisać ich liczbę np. 3 mężów zaufania. Jeżeli w komisji nie było mężów zaufania należy **wpisać wyrazy** „brak mężów zaufania w obwodzie”.*

Ustalenie wyników głosowania – pkt 86 Wytycznych PKW

-punkt IV. protokołu głosowania

– UWAGI I ADNOTACJE

145

20.***)Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania z wymienieniem konkretnych zarzutów^{***}); jeżeli nie ma, wpisać „**brak zarzutów**”: **brak zarzutów**

Do protokołu głosowania mogą wnieść uwagi mężowie zaufania obecni przy pracach komisji oraz członkowie komisji uczestniczący w jej pracach. **Uwagi mężów zaufania** komisja wpisuje bezpośrednio do protokołu w punkcie **20**. Mąż zaufania, który wniósł uwagę podpisuje ją w protokole. Jeżeli mężowie zaufania nie zgłosili uwag lub nie byli obecni przy sporządzaniu protokołu, w punkcie tym należy wpisać wyrazy „brak zarzutów”.

21.***)Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków obwodowej komisji wyborczej z wymienieniem konkretnych zarzutów^{***}); jeżeli nie ma, wpisać „**brak zarzutów**”: **brak zarzutów**

Uwagi członków komisji wpisuje się bezpośrednio do protokołu w punkcie **21**. Członek komisji, który wniósł uwagę z wymienieniem konkretnych zarzutów, podpisuje ją w protokole. Jeżeli członkowie komisji nie zgłosili uwag, w punkcie tym należy wpisać wyrazy „brak zarzutów”.

Ustalenie wyników głosowania – pkt 86 Wytycznych PKW

-punkt IV. protokołu głosowania

– UWAGI I ADNOTACJE

146

Jeżeli treść uwag mężów zaufania albo członków komisji nie mieści się na formularzu, należy napisać je na odrębnych kartkach i dołączyć do protokołu jako załącznik, zaznaczając to w odpowiednim punkcie protokołu (odpowiednio **20** lub **21**).

Komisja ma obowiązek ustosunkować się do zarzutów wniesionych przez mężów zaufania lub członków komisji, załączając do protokołu wyjaśnienia.

22.**)Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „**brak uwag**”:

Przykładowe wpisy:

- 1/ *był przypadek zakłócenia głosowania przez wyborcę, polegający na ..... ;*
- 2/ *wydano polecenia o charakterze porządkowym w związku z działaniami mężów zaufania przekraczającymi ich uprawnienia, naruszaniem tajności głosowania;*
- 3/ *zauważono przypadek wyniesienia karty do głosowania przez wyborcę. Zawiadomiono Policję ;*
- 4/ *OKW otrzymała informację o oferowaniu odstąpienia karty do głosowania poza lokalem wyborczym/ w lokalu wyborczym. Zawiadomiono Policję;*
- 5/ *z urny wyjęto inne przedmioty niż karty do głosowania, tj. ....;*

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

147

➤ Po ręcznym sporządzeniu projektu protokołu głosowania w obwodzie w celu przygotowania ostatecznej treści protokołu, w szczególności w celu sprawdzenia poprawności dokonanych obliczeń, OKW wprowadza dane z protokołu do aplikacji „Protokoły obwodowe”, zwanej dalej „aplikacją”, dostarczonej OKW wraz z systemem informatycznym Wsparcie Organów Wyborczych (WOW).

➤ **Jeżeli obwodowa komisja nie ma obsługi informatycznej w swojej siedzibie lub zachodzą przeszkody w wykorzystaniu systemu informatycznego, sporządza ręcznie protokół głosowania.**

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

148

OKW nr ...

Ręcznie sporządzony projekt protokołu głosowania

Wprowadzenie danych z projektu protokołu głosowania do aplikacji „Protokoły obwodowe” WOW

Porównanie wydruku z aplikacji WOW z ustalonymi wynikami głosowania w ręcznie sporządzonym projekcie protokołu

Ciąg dalszy

Sprostowanie błędów i wyjaśnienie ostrzeżeń – jeśli wystąpiły

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

149

Komisja zobowiązana jest sprawdzić zgodność danych z wydrukowanego projektu protokołu z ustalonymi wynikami głosowania.

Sprawdzenia dokonuje się poprzez odczytanie na głos danych z wydrukowanego projektu protokołu i porównanie ich z danymi z ręcznie sporządzonego projektu protokołu przekazanego osobie odpowiedzialnej za obsługę informatyczną komisji.

[Ciąg dalszy](#)

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

150

Po potwierdzeniu zgodności danych

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

151

Procedura wprowadzania danych do aplikacji oraz sprawdzenia poprawności sporządzenia projektu protokołu głosowania.

Sprawdzanie danych z ręcznie sporządzonego projektu protokołu odbywa się w następujący sposób:

1. Przewodniczący lub zastępca przewodniczącego OKW przekazuje osobie odpowiedzialnej za obsługę informatyczną sporządzony przez OKW projekt protokołu głosowania w obwodzie;
  - Operator informatycznej obsługi OKW, zwany dalej „operatorem OKW”, wprowadza wszystkie dane z projektu protokołu do aplikacji.
  - W trakcie wprowadzania danych aplikacja może sygnalizować na ekranie monitora **błędy** (w kolorze czerwonym) i **ostrzeżenia** (w kolorze niebieskim).
  - **BŁĘDY** – powodują bezwzględną konieczność skorygowania danych zgodnie ze stanem faktycznym.
  - Mimo tej sygnalizacji przygotowane dane liczbowe należy wprowadzić do końca, a następnie postępować jak w ppkt 2 i 3.

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

152

2. W przypadku gdy po wprowadzeniu wszystkich danych liczbowych aplikacja sygnalizuje **błędy lub błędy i ostrzeżenia**, należy wydrukować zestawienie błędów.
  - Następnie **obowiązkiem OKW jest ustalenie przyczyny błędu i jego usunięcie** przez wprowadzenie w odpowiednich rubrykach prawidłowych danych liczbowych, **bowiem bez usunięcia błędów protokół nie może zostać sporządzony**.
  - W tym celu OKW powinna przeanalizować treść zestawienia błędów, sprawdzić odpowiednie dane liczbowe na arkuszach pomocniczych, sprawdzić prawidłowość działań arytmetycznych, a jeśli to jest konieczne – powtórzyć czynności związane z ustaleniem wyników głosowania (powtórzyć liczenie kart).
  - Dokument ten nie jest przekazywany do rejonowej komisji wyborczej, lecz pozostaje w dokumentacji OKW;

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

3. W przypadku gdy aplikacja nie sygnalizuje błędów (zostały usunięte lub ich nie było), a jedynie sygnalizuje **ostrzeżenia**, obowiązkiem OKW jest:
- przeanalizowanie treści ostrzeżeń;
  - w razie stwierdzenia ich zasadności – dokonanie korekty danych liczbowych;
  - jeżeli OKW, po analizie ostrzeżeń, dojdzie do wniosku, że dane liczbowe są prawidłowe, powinna wpisać uzasadnienie zajętogo stanowiska w raporcie ostrzeżeń;
  - raport ostrzeżeń podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład OKW, uczestniczące w ustalaniu wyników głosowania oraz opatruje się go pieczęcią OKW;
  - jeśli OKW uznała ostrzeżenia za niezasadne i nie dokonała korekty danych liczbowych, podpisany wydruk raportu ostrzeżeń z opisanym stanowiskiem OKW przekazuje wraz z protokołem do rejonowej komisji wyborczej;

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

154

4. Jeśli aplikacja nie sygnalizowała błędów lub zostały one usunięte, albo ostrzeżenia zostały uznane za niezasadne **należy wydrukować projekt protokołu głosowania**.

Awaria drukarki lub inne przeszkody w wydrukowaniu projektu protokołu nie zwalniają OKW posiadającej obsługę informatyczną z obowiązku wprowadzenia do aplikacji danych ze sporządzonego ręcznie projektu protokołu głosowania;

5. OKW zobowiązana jest sprawdzić zgodność danych z wydrukowanego projektu protokołu z ustalonymi wynikami głosowania;

- sprawdzenia dokonuje się poprzez odczytanie na głos danych z wydrukowanego projektu protokołu,
- porównanie ich z danymi z ręcznie sporządzonego projektu protokołu przekazanego operatorowi OKW.

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

155

Procedura wprowadzania danych do aplikacji oraz sprawdzenia poprawności sporządzenia projektu protokołu głosowania.

- Na każdym etapie prac w aplikacji, oprócz operatora OKW, **powinni brać udział członkowie OKW obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący lub jego zastępca;**
- Przy tych czynnościach mogą być też obecni mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni oraz obserwatorzy międzynarodowi.
- **Po wydrukowaniu z aplikacji projektu protokołu głosowania jakakolwiek jego zmiana, powoduje konieczność ponownego wydruku projektu protokołu.**

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

156

- Wydrukowany protokół głosowania w obwodzie, **w dwóch egzemplarzach**, podpisują wszyscy członkowie OKW obecni przy jego sporządzeniu, także ci, którzy wnieśli do niego uwagi;
- **Oba egzemplarze opatruje się pieczęcią komisji;**
- Powyższe obowiązki dotyczą zarówno OKW, w których protokół został sporządzony za pomocą wydruku, jak i OKW, w których z powodów technicznych protokół został sporządzony ręcznie;
- Wszyscy członkowie OKW obecni przy sporządzeniu protokołu **parafrują wszystkie strony obu egzemplarzy protokołu**, za wyjątkiem strony z podpisami członków komisji i stron pustych (dotyczy to przypadku drukowania dwustronnego).

SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU

157

- Należy uważać, by parafy członków komisji nie były umieszczane na kodzie symbolu systemu informatycznego.
- Należy sprawdzić, czy wszystkie strony protokołów zawierają ten sam unikatowy kod protokołu.

Przykład

- Należy sprawdzić, czy protokół jest kompletny tj. czy zawiera wszystkie strony.
- Należy sprawdzić, czy protokół podpisali wszyscy członkowie komisji obecni przy tej czynności. Czy umieszczono parafy wszystkich członków komisji na każdej stronie protokołu.
- Należy sprawdzić, czy do protokołu dołączono wszystkie załączniki wynikające z wpisów w poz. **15-22** protokołu.
- Należy sprawdzić, czy protokół został opatrzony pieczęcią obwodowej komisji wyborczej.

PRZESŁANIE DANYCH Z PROTOKOŁU DO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO WOW

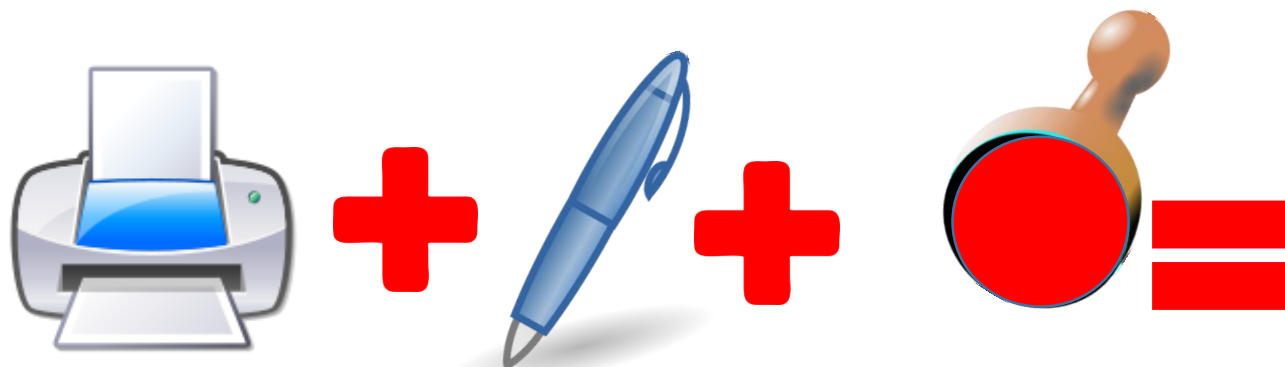

158

UWAGA!!!

Czynność ta może być wykonana dopiero po uprzednim:

- wydrukowaniu prawidłowo sporządzonego protokołu głosowania,
- sprawdzeniu zgodności z projektem sporządzonym ręcznie,
- podpisaniu oraz parafowaniu protokołu przez wszystkich obecnych przy tej czynności członków OKW,
- opatrzeniu protokołu pieczęcią OKW.

**PRZESŁANIE
DANYCH Z
PROTOKOŁÓW
DO SYSTEMU
INFORMATYCZNEGO
WOW**

Przesłania danych, w imieniu komisji dokonuje operator OKW.

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

159

1. Operator OKW dokonuje zapisu danych z protokołu na nośniku elektronicznym, który podlega przekazaniu pełnomocnikowi RKW.
2. Komisja sporządza co najmniej dwie kopie protokołu głosowania.
  - Kopie protokołu głosowania, w miarę możliwości technicznych powinny być kserokopiami protokołu sporządzonego przez OKW.
  - Jako kopie można wykorzystać także wydruk dodatkowych egzemplarzy projektu protokołu (w OKW korzystających ze wspomagania informatycznego).
  - Kopie protokołu w OKW, które nie miały obsługi informatycznej i nie miały możliwości zrobienia ich kserokopii, sporządza się z wykorzystaniem dodatkowych formularzy protokołu głosowania.
  - W tytule formularza należy wykreślić wyraz „protokół” i wpisać wyrazy „kopia protokołu”.
  - Kopie poświadczają **za zgodność z oryginałem** członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu, podpisując je, parafując każdą stronę i opatrując je pieczęcią komisji.
  - Obowiązki te dotyczą zarówno komisji, których kopia protokołu jest kserokopią protokołu, została sporządzona ręcznie, lub w których została ona sporządzona w systemie informatycznym.

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

160

3. Jeden egzemplarz kopii protokołu, po zabezpieczeniu przed wpływem warunków atmosferycznych (deszcz itp.) OKW wywiesza w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu.

Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Wywieszenie kopii protokołu głosowania winno nastąpić niezwłocznie po sporządzeniu protokołu, jednak nie wcześniej niż po godzinie 23.00.

4. Drugą kopię protokołu przekazuje się wójtowi za pośrednictwem pełnomocnika RKW.

Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości – pkt 87-98 Wytycznych PKW

161

- Poza przypadkami nadzwyczajnych wydarzeń (np. katastrofa budowlana dotycząca budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy), OKW nie może opuścić lokalu wyborczego przed wywieszeniem kopii protokołu głosowania.
- Przewodniczący OKW ustala z członkami OKW sposób komunikowania się w razie potrzeby zwołania posiedzenia w przypadku nieprzyjęcia protokołu przez pełnomocnika rejonowej komisji wyborczej lub przez rejonową komisję wyborczą.
- Członkowie OKW zobowiązani są do pozostawania w gotowości do wzięcia udziału w ewentualnym posiedzeniu OKW w takim przypadku.

W przypadku sprostowań dokonywanych w protokole OKW obowiązana jest podać niezwłocznie treść sprostowanego protokołu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie w sposób wskazany powyżej (obok wcześniej wywieszonego tam protokołu jak wskazano w pkt 107 Wytycznych PKW).

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

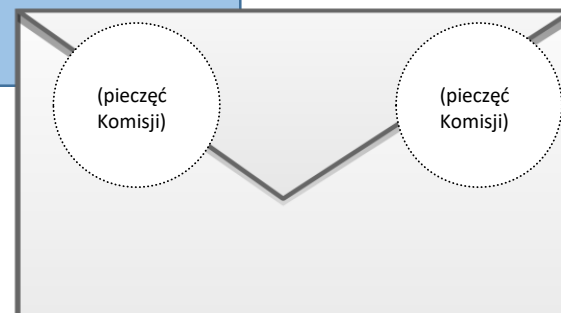

162

Jeden egzemplarz protokołu głosowania wraz z załączonymi do niego ewentualnymi zarzutami wniesionymi przez mężów zaufania i/lub członków komisji oraz zajęтым wobec nich stanowiskiem komisji umieszcza się w kopercie, którą zakleja się, pieczętuje na złączeniach oraz opisuje:

„Wybory do Parlamentu Europejskiego Okręg wyborczy nr .....
Obwód głosowania nr ..... Gmina .....
Rejonowa Komisja Wyborcza w .....
Adres siedziby Obwodowej Komisji Wyborczej
.....
tel. ....”.

Zabezpieczony, w sposób opisany wyżej,
protokół **przewodniczący komisji lub jego
zastępca przekazuje pełnomocnikowi
rejonowej komisji wyborczej.**

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

163

Ponadto w dwóch osobnych kopertach pełnomocnikowi przekazuje się:

- **kopię protokołu głosowania, o której mowa w pkt 98 Wytycznych PKW wraz ze wszystkimi załącznikami**, w tym ewentualnymi zarzutami wniesionymi przez mężów zaufania i/lub członków komisji oraz zajętym wobec nich stanowiskiem komisji – gdyby części dokumentów nie dało się wydrukować z systemu WOW, bądź komisja nie miała obsługi informatycznej – kopie załączników sporządza się odręcznie;
- nośnik elektroniczny oraz raport ostrzeżeń zawierający stanowisko OKW (jeśli został sporządzony), jeżeli OKW miała obsługę informatyczną.

Dokumenty te należy przekazać wyłącznie pełnomocnikowi rejonowej komisji wyborczej, a ich przekazanie potwierdza się na piśmie.

W czasie przewożenia i przekazywania koperty z protokołem mogą być obecni mężowie zaufania i obserwatorzy międzynarodowi.

OKW – bez zapewnionej obsługi informatycznej

164

W przypadku OKW, które nie miały zapewnionej obsługi informatycznej wszystkie dane liczbowe do systemu informatycznego WOW wprowadza koordynator gminny ds. informatyki w urzędzie gminy/miasta.

Jeżeli system sygnalizuje błędy lub błędy i ostrzeżenia, należy wydrukować zestawienie błędów i ostrzeżeń, które pełnomocnik przekazuje przewodniczącemu OKW (wraz z nienaruszoną kopertą zawierającą protokół głosowania).

Przewodniczący niezwłocznie zwołuje posiedzenie OKW w celu usunięcia błędów. OKW w tym celu stosuje odpowiednio pkt 88 ppkt 2 Wytycznych PKW.

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

165

Na podstawie kopii protokołu przekazanej pełnomocnikowi RKW, koordynator gminny ds. informatyki **potwierdza protokół w systemie informatycznym** a w przypadku, gdy OKW nie miała zapewnionej obsługi informatycznej - **wprowadza dane liczbowe do systemu WOW.**

Gdy koordynator gminny ds. informatyki wprowadzał dane liczbowe do systemu informatycznego zaś **system nie sygnalizował błędów, a jedynie ostrzeżenia**, obowiązany jest wydrukować raport ostrzeżeń, który pełnomocnik przekazuje przewodniczącemu OKW (wraz z nienaruszoną kopertą zawierającą protokół głosowania).

Przewodniczący niezwłocznie zwołuje posiedzenie OKW w celu analizy treści raportu.

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

- po poprawieniu

166

- Błędnie sporządzony protokół stanowi dokument z głosowania.
- Na pierwszej stronie protokołu należy uczynić adnotację „**WADLIWY**”.
- Adnotację tę opatrują podpisami wszyscy członkowie OKW obecni przy tej czynności.
- Adnotację opatruje się pieczęcią.
- **Poprawiony protokół OKW przekazuje ponownie w tym samym trybie, wraz z jego kopią, pełnomocnikowi RKW.**
- Po otrzymaniu poprawionej kopii protokołu pełnomocnik sprawdza, czy błędy usunięto i potwierdza poprawność ustalonych danych.

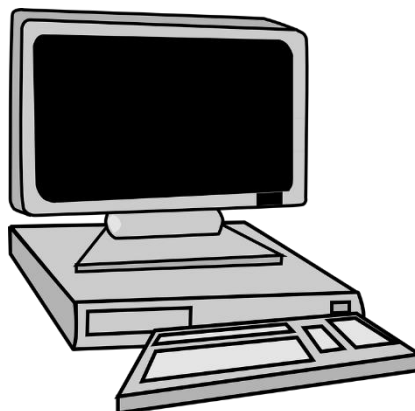
Prawidłową treść protokołu należy podać ponownie do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie protokołu w siedzibie komisji.

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

167

Jeżeli w OKW posiadającej obsługę informatyczną nie było możliwości dokonania transmisji danych z protokołu za pośrednictwem publicznej sieci przesyłania danych, koordynator gminny ds. informatyki, w zastępstwie OKW dokonuje transmisji tych danych (zapisanych na nośniku dostarczonym przez przewodniczącego OKW).

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

168

Jeżeli dane z protokołu do systemu WOW wprowadzał koordynator gminny ds. informatyki, a system nie sygnalizował niezgodności arytmetycznych lub zostały one usunięte, **koordynator gminny ds. informatyki przesyła dane z protokołu głosowania do rejonowej komisji wyborczej oraz zapisuje je na nośniku elektronicznym.**

W takim przypadku koordynator gminny ds. informatyki drukuje ewentualny raport ostrzeżeń, który powinien zostać przeanalizowany przez komisję, a następnie przekazany do rejonowej komisji wyborczej wraz z protokołem głosowania sporządzonym przez OKW oraz nośnikiem, na którym zapisano dane z protokołu.

Po potwierdzeniu wszystkich protokołów wskazany jest, by koordynator gminny wgrał wszystkie protokoły na jeden nośnik i przekazał ten jeden nośnik RKW.

PRZEKAZANIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA REJONOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

169

Najczęstsze błędy techniczne popełniane przez OKW, które powodują konieczność ponownego sporządzenia protokołu lub też dokonania zmian w protokole:

- brak odcisniętej pieczęci na protokole,
- brak części podpisów członków OKW na protokole,
- protokół został dostarczony jako niekompletny – brak strony lub dołączono stronę (strony) z innej wersji protokołu,
- do koperty włożono kserokopię zamiast oryginału protokołu,
- dostarczono pustą kopertę.

PRZEKAZYWANIE DOKUMENTÓW Z WYBORÓW URZĘDNIKOWI WYBORCZEMU

170

Po sporządzeniu protokołu głosowania i podaniu go do publicznej wiadomości OKW składa do opakowań zbiorczych osobno:

sporządzone wcześniej, opisane pakiety zawierające posegregowane:

- karty nieważne,
- karty ważne,
- niewykorzystane karty do głosowania.

Po dokładnym zamknięciu worków stanowiący opakowanie zbiorcze plombuje się plombą strunową.

Sugeruje się, by worki opisać markerem w dolnej części:

Nazwa gminy, OKW nr ..., 1/2 lub 2/2 (nr worka z łącznej liczby worków w danym obwodzie)

np. gm. Turawa, OKW nr 5 1/2

PRZEKAZYWANIE DOKUMENTÓW Z WYBORÓW URZĘDNIKOWI WYBORCZEMU

171

W odrębnym worku umieszcza się:

- drugi egzemplarz protokołu głosowania,
- spis wyborców wraz z dołączonymi do niego zaświadczeniami o prawie do głosowania i aktami pełnomocnictwa,
- listę wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania, na której komisja odnotowywała fakt głosowania przez pełnomocnika,
- pakiety zawierające koperty zwrotne (**bez kart do głosowania!!!**),
- zarejestrowany przez mężów zaufania przebieg czynności OKW, o ile został dołączony jako dokument z wyborów,
- wszystkie arkusze pomocnicze i niewykorzystane formularze protokołu (także błędnie wypełnione),
- wadliwie sporządzone protokoły głosowania.

Zarówno pakiety z kartami do głosowania jak i z pozostałymi materiałami będą podlegały przekazaniu do właściwych archiwów państwowych.

W obwodach odrębnych oraz w obwodach z małą liczbą kart do głosowania dopuszcza się zapakowanie kart i w/w materiałów do jednego pakietu (jednego worka).

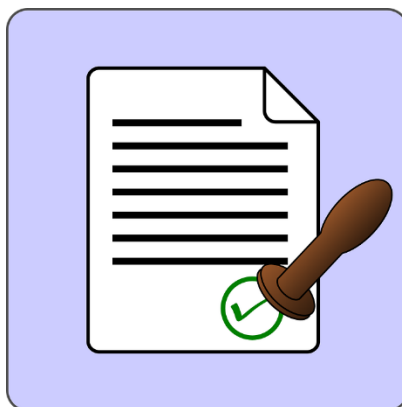

PRZEKAZYWANIE DOKUMENTÓW Z WYBORÓW URZĘDNIKOWI WYBORCZEMU.

Kolejny pakiet (koperta, teczka) przekazywany urzędnikowi wyborczemu powinien zawierać pozostałą dokumentację OKW, w tym:

- protokoły posiedzeń,
- uchwały, itp.

Ta dokumentacja będzie stanowić dokumentację archiwalną.

PLOMBY WYBORCZE

173

Członkowie OKW otrzymają do swojej dyspozycji plomby typu:

**plomba
jednorazowa -
naklejka foliowa
duża i mała**

plomba strunowa

Każda z plomb jest opatrzona unikatowym numerem.

Worek zabezpieczony plombą strunową może być uprzednio oklejony taśmą klejącą.

POSTĘPOWANIE Z NAKLEJKĄ FOLIOWĄ

174

Plomby (nalepki foliowe).

Biała - naklejona na plombę etykieta, przeznaczona jest na odciski pieczęci obwodowej komisji wyborczej.

Naklejka foliowa, w przypadku jej naruszenia po uprzednim naklejeniu na powierzchnię przedmiotu (obiektu) chronionego, informuje o nieuprawnionej ingerencji poprzez pojawienie się na powierzchni plomby, napisów „OPEN VOID”.

OKW zobowiązana jest do ewidencjonowania użycia plomb.

PRZEKAZYWANIE DOKUMENTÓW Z WYBORÓW URZĘDNIKOWI WYBORCZEMU.

175

Ostateczne przekazanie dokumentów z wyborów urzędnikowi wyborczemu jest możliwe dopiero po otrzymaniu informacji o przyjęciu protokołu głosowania przez rejonową komisję wyborczą.

Wówczas przewodniczący OKW przekazuje w depozyt urzędnikowi wyborczemu worki z materiałami niearchiwalnymi i paczki/paczkę z dokumentami archiwalnymi.

Ponadto przewodniczący OKW przekazuje urzędnikowi wyborczemu pieczęć OKW.

Sposób przekazania należy uzgodnić wcześniej z osobami, którym materiały te są przekazywane.

